

Qishloq hayoti

O'zbekiston Respublikasi
ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974-йил 1-январдан чиқа бoshлаган

2017-йил 23-декабр, шанба № 153-154 (8861)-сон

web sayt: www.qishloqhayoti.uz

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИСГА МУРОЖААТНОМАСИ

Мухтарам депутат ва сенаторлар!

Азиз ватандошлар!
Хурматли меҳмонлар!
Бугун биз барчамиз жонажон Ватанимизнинг сиёсий ҳаётидаги муҳим воқеада иштирок этмоқдамиз.

Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан биринчи марта мамлакатимиз парламенти — Олий Мажлисга **Мурожаатнома** тақдим этилмоқда.

Сизларга яхши маълумки, дунёдаги кўпчилик тараққий топган мамлакатларда давлат раҳбарининг миллий парламент аъзолари ҳузурида энг асосий ва долзарб сиёсий, иқтисодий-иқтисодий масалалар ва жамиятнинг демократик ривожлантириш бўйича Мурожаатнома билан чиқиш тажрибаси мавжуд.

Давлат бошқаруви бундай демократик усули бугун Ўзбекистонда олиб борилаётган кенг қўлланма ислохотлар, авваломбор, халқ билан мулоқот принциплари ҳақида, деб ўйлайман.

Бугунги нуфузли анжуманда Олий Мажлис Сенати ва Қонунчилик палатаси аъзолари билан бирга, видеоконференция алоқа тизими орқали туман, шаҳар ва вилоятлардаги маҳаллий Кенгашларга сайланган халқ ноиблари ҳамда барча бўғиндаги ижро ҳокимияти ва ҳўжалик бошқаруви органлари раҳбарлари, нодавлат ташкилотлар ва жамоатчилик вакиллари иштирок этмоқда.

Тараққиётимизнинг янги босқичи бўлган 2017 йилда амалга оширилган асосий ишлар якуни ва Ўзбекистон Республикасини 2018 йилда иқтисодий-иқтисодий

ривожлантиришнинг энг устувор йўналишларига бағишланган Мурожаатномани эътиборингизга ҳавола этишга руҳсат бергайсиз.

Аввало, йил давомида мамлакатимизни янада тараққий эттириш бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган мақсад ва вазифаларни бажариш учун давлатимиз ва жамиятимизнинг бор куч ва имкониятлари сафарбар этилганини таъкидлаш жоиз.

Бу борада "Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили" Давлат дастурида белгиланган чоратadbirlарни амалга ошириш муҳим қадам бўлди, десак, аини ҳақиқат бўлади.

Мамлакатимизда олиб борилаётган кенг қўлланма ислохотлар халқимиз томонидан қўллаб-қувватланмоқда. Бу ўзгаришларнинг дастлабки натижалари аҳолиимиз ҳаёти ва кўндалик турмушида ўзининг яққол ифодасини топмоқда, эл-юртимизнинг иқтисодий фаоллиги, эртанги кунга ишончи ўсиб бормоқда.

Биз мамлакат ҳаётига доир ҳар бир қарорни халқимиз билан маслаҳатлашиб, бевосита мулоқот асосида қабул қилмоқдамиз. "Халқ давлат идораларига эмас, балки давлат идоралари халқимизга хизмат қилиши керак" деган ғоя бу борада фаолиятимиз мезонига айланимоқда.

Давлат ходимлари, аввало, биринчи раҳбарлар фақат кабинетда ўтирмасдан, жойларга бориб, аҳолини бевосита қилаётган энг долзарб муаммоларнинг амалий ечими билан шуғулланимоқда.

Шу маънода 2017 йил халқ билан яқиндан мулоқот қилиш, унинг дарду ташвишлари, ҳаётий муаммоларини самарали ҳал этиш бўйича янги тизим яратилган йил бўлди, деб айтишга тўла ҳақимиз.

Бу тизимнинг асоси бўлган Ўзбекистон Республикаси Президентининг Халқ қабулхоналари ва Виртуал қабулхонаси **фуқароларнинг мурожаатлари билан ишлашнинг ўзига хос демократик институти сифатида амалда ўзини оқламоқда.**

Қисқа муддатда ана шу қабулхоналарга бир ярим миллиондан зиёд фуқаро мурожаат қилгани ва қанча-қанча одамнинг йиллар давомида ҳал этилмаган муаммолари ижобий ечилгани Ўзбекистонда халқ ҳокимияти номига эмас, амалда жорий этилаётганини кўрсатмоқда. Жойларда раҳбарларнинг йўл қўйилган хато ва камчиликларни тезлик билан бартараф этиш юзасидан шахсий жавобгарлиги кучайгани мазкур тизимнинг муҳим натижаси бўлди.

Айнан халқимиз манфаатларини ҳисобга олиб, иқтисодий адолатни таъминлаш бўйича энг муҳим институт бўлган суд-ҳуқуқ соҳасида, прокуратура ва ички ишлар органлари тизимида ҳам катта ўзгаришлар амалга оширилмоқда. Бу ҳақда Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 25 йиллигига бағишланган тантанали маросимда атрофлича сўз юритилгани учун, ўйлайманки, бугун бу мавзуда ортиқча тўхталиб ўтиришга зарурат йўқ.

Жорий йилда Ўзбекистон ёшлар иттифоқини ташкил этиш, Хотин-қизлар қўмитаси, "Маҳалла" ва "Нуроний" жағмармалари ишини янада фаоллаштириш бўйича аниқ чора-тадбирлар амалга оширилди.

Ортимизда яшаб келаётган, лекин фуқаролиги бўлмаган 1100 дан ортиқ шахсга Ўзбекистон фуқаролиги берилди. Ўйлайманки, бу инсон ҳуқуқ ва эркинликларини

амалда таъминлашга қаратилган ишларимизнинг яна бир тасдиғидир.

2017 йилда **иқтисодий соҳасида** замон талабларига жавоб берадиган, янгича маъно-мазмундаги ва самарали ислохотларни амалга ошириш йўлида биринчи қадамларни қўйдик.

Иқтисодий-иқтисодий мутлақо янги асосда ташкил этиш ва янада эркинлаштириш, унинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш, ишлаб чиқаришни модернизация ва диверсификация қилиш бўйича қатор қонунлар, фармон ва қарорлар, пухта ўйланган дастурлар қабул қилинди ва улар изчил амалга оширилмоқда.

Мамлакатимизда қисқа муддатда 161 та йирик саноат объекти ишга туширилди. Бу биз учун келгуси йилда қўшимча 1,5 триллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш имконини беради. Масалан, Тошкент иссиқлик электр станциясида бугун-куни қурилмаси барпо этилди. Бу эса қўшимча равишда 2,5 миллиард киловатт электр энергияси ишлаб чиқариш имконини беради. Шунингдек, Навоий иссиқлик электр станциясида иккинчи бугун-куни қурилмаси, Қизилқум бағридаги Авиаминерал-Амантой олтин конлари негизда гидрометаллургия заводи қуриш бўйича ишлар давом этмоқда.

Ҳозирги вақтда Олмалик кон-металлургия комбинати томонидан "Ешлик — 1", "Ешлик — 2" конларини ўзлаштиришга киришилди. Сардоба, Марказий Фарғона ва Тўпаланг сув омборларини қуриш бўйича ишлар жадал олиб боришмоқда. Бу йирик ишхоотлар ҳам, ҳеч шубҳасиз, мамлакатимиз иқтисодий ҳаётида муҳим воқеа бўлади.

Фарғона — Марғилон йўналишидаги темир йўл тармоғи аини пайтда электрлаштирилмоқда.

Яна бир йирик объект — Қандим газни қайта ишлаш комплекси ишга туширилиши ҳисобидан 2018 йилда қўшимча равишда 4 миллиард 100 миллион куб метр табиий газни қайта ишлаш, 67 минг тоннадан зиёд конденсат, 106 минг тоннадан ортиқ олтингургурт ишлаб чиқариш имкони яратилади.

Ўзбекистон иқтисодий-иқтисодий локомотивларидан бири бўлган Муборак газни қайта ишлаш заводида келгуси йили қўшимча равишда 6 миллиард куб метр табиий газни олтингургуртдан тозалайдиган блоклар тўлиқ фаолият бошлайди. Шулар қаторида "Ўзгортех-саноатхолдинг" акциядорлик жамиятида янги йилда 5 мингдан кўпроқ замонавий тракторлар, мингдан зиёд пахта териш машинаси ва 2 мингдан ортиқ прицеплар ишлаб чиқариш йўлга қўйилади.

Бундай мисолларни яна узоқ давом эттириш мумкин.

Энг муҳими, мамлакатимиз иқтисодий сиёсатида **нореал рақамлар ортдан қувиш, амалга ошмайдиган хомхашвларни ҳақиқат сифатида тақдим этишдек номаъқул иш услуби** танқидий қайта кўриб чиқилди. **Амалий натижадорлик, инсон манфаати ва яна бир бор инсон манфаати ислохотларнинг бош мақсади этиб белгиланди.**

Айни шу асосда амалга оширилган чора-тадбирлар натижасида 2017 йилда барқарор иқтисодий ўсиш суръатлари 5,5 фоизни ташкил этди, экспорт ҳажми қарийб 15 фоизга кўпайди. Ташқи савдо айланмасининг ижобий сальдоси 854 миллион долларга етди.

Миллий валютаимизни эркин

конвертация қилишга киришдик. Юридик ва жисмоний шахслар хорижий валютани тижорат банкларидан чекловсиз сотиб олиш ва эркин сотиш имконига эга бўлди. Чет эл валютасининг олди-сотди операциялари ҳажми либерализация даврига нисбатан 1,5 баробар ошиб, ўртача 1,3 миллиард долларни ташкил этди. Шу билан бирга, давлатимизнинг олтин-валюта захиралари йил давомида 1,1 миллиард долларга кўпайди.

Жорий йилда мамлакатимизда 12 та эркин иқтисодий ва 45 та саноат зонаси фаолияти йўлга қўйилди ва бу ташкилий чоралар ҳудудларни жадал ривожлантириш имконини бермоқда. Яқин вақт ичида яна 50 та янги саноат зонасини ташкил этиш бўйича амалий ишлар олиб боришмоқда.

Йил давомида биз учун гоёт муҳим бўлган янги иш ўринларини ташкил этиш масаласи доимий эътиборимиз марказида бўлди. 2017 йилда янги саноат корхоналарини қуриш, хизмат кўрсатиш объектларини ишга тушириш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш ҳисобидан 336 мингдан зиёд янги иш ўринлари ташкил этилди.

Ўз-ўзидан аёнки, биз аҳоли бандлигини таъминлашни ўз олдимизга устувор вазифа қилиб қўйган эканмиз, бу масалага нафақат сон, балки сифат жиҳатидан ҳам алоҳида аҳамият беришимиз зарур.

Ўзбекистонда олиб борилаётган давлат сиёсатининг гоёт муҳим йўналиши бўлган **ижтимоий соҳани** ислох қилиш бўйича қабул қилинган дастурлар ижроси ҳам босқичма-босқич таъминланмоқда.

(Давоми 2-, 3-, 4-, 5-, 6-саҳифаларда)

ЗАМОНАВИЙ ДАВЛАТЧИЛИГИМИЗ ТАРИХИДА УЛКАН ЎЗГАРИШ ЯСАГАН ВОҚЕА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2017 йил 22 декабрь куни мамлакатимиз тарихида биринчи марта Олий Мажлисга Мурожаатнома тақдим этди.

Тошкент шаҳридаги Симпозиумлар саройида бўлиб ўтган анжуманда Олий Мажлис Сенати аъзолари ва Қонунчилик палатаси депутатлари, Вазирлар Маҳкамаси, вазирлик ва идоралар раҳбарлари, дипломатик корпус ва халқаро ташкилотлар ваколатхоналари вакиллари, нодавлат ташкилотлар фаоллари иштирок этди. Йиғилишни видеоконференция алоқа тизими орқали туман, шаҳар ва вилоятлардаги маҳаллий кенгашлар депутатлари, барча бўғиндаги ижро ҳокимияти ва ҳўжалик бошқаруви органлари раҳбарлари, мамлакатимизнинг чет эллардаги элчилари қўзатиб борди.

Мурожаатномада 2017 йилда амалга оширилган асосий ишлар якуни ва Ўзбекистон Республикасини 2018 йилда иқтисодий-иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишлари ўз ифодасини топди. Мурожаатнома концепцияси 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясига мувофиқ тузилган. Давлат ва жамият қурилиши тизимини такомиллаштириш, қонун устуворлигини таъминлаш ва суд-ҳуқуқ тизимини янада ислох қилиш, иқтисодий-иқтисодий ривожлантириш ва либераллашти-

риш, иқтисодий соҳани ривожлантириш, ҳавфсизлик, миллатлараро тотувлик ва диний бағрикенгликни таъминлаш ҳамда ташқи сиёсат соҳасидаги устувор йўналишлар каби беш қисмда бу соҳаларда амалга оширилган ишлар атрофлича баён қилинди.

Мурожаатнома ҳам ҳажман, ҳам мазмунан жуда кенг. Унинг мазмун-моҳиятида бир тамойил "қизил ип" бўлиб ўтади. У ҳам бўлса, халқ манфаати, халққа хизмат қилиш, халқни эъзозлаш!

Президентимиз ташаббуси билан давлат идоралари халққа хизмат қиладиган, уларнинг фаолиятига халқ баҳо берадиган тизим яратилди. Мамлакатимиз ҳаётига доир қарорлар халқимиз билан бевосита мулоқот, одамларнинг хоҳиш-истаклари асосида қабул қилинмоқда. Барча даражадаги раҳбарлар ҳаққ олдида ҳисоб бермоқда.

Мазкур Мурожаатнома давлатимиз раҳбарининг яқунлаётган йил бўйича халқимиз олдидаги ўзига хос ҳисоботи ҳам бўлди. Шунингдек, Мурожаатномада мамлакатимизни келгусида ҳар томонлама ривожлантиришга қаратилган устувор вазифалар белгиланган, бир қанча қонунчилик ташаббуслари илгари сурилди.

Давлатимиз раҳбари таклифи билан янги — 2018 йилга мамлакатимизда **ФАОЛ тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йили**, деб ном берилди.

Тадбир очик ва самимий руҳда ўтди. Президентимиз халқимизни

қийнаётган, тараққиётимизга ғов бўлаётган қўлдан-қўл муаммолар ҳақида очик-ойдин гапирди.

Баландпарвоз иборалар, сохта рақамлар эмас, аччиқ бўлса-да, ҳақиқий кўрсаткичлар айтилди. Илгари қўзғитилмаган бундай жасорат ва қатъият одамларнинг ишончи,

ҳурматини қозонди.

Вактлар ўтади. Президентимизнинг бу Мурожаатномаси замонавий давлатчилигимизда улкан ўзгариш ясаган тарихий нутқ бўлиб қолади.

Анвар САМАДОВ,
ЎЗА мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ МДХ САММИТИДА ИШТИРОКИГА ДОИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 2017 йил 26 декабрь куни Москва шаҳрида бўлиб ўтадиган Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги Давлат раҳбарлари кенгашининг норасмий мажлисида иштирок этади.

ЎЗА

Муносабат

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлис Сенати ва Қонунчилик палатаси аъзоларига 2017 йилда амалга оширилган асосий ишлар якуни ва Ўзбекистон Республикасини 2018 йилда иқтисодий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг устувор йўналишларига бағишланган Мурожаатномасини халқимиз катта қизиқиш ва ҳаяжон билан кутиб олди.

ПРЕЗИДЕНТИМИЗ МУРОЖААТНОМАСИ ХАЛҚИМИЗ УЧУН УНУТИЛМАС ТАРИХИЙ ВОҚЕА БЎЛДИ

Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги мухбирлари юртдошларимизнинг фикр-мулоҳазалари билан қизиқди.

Раъно ФОЗИЛОВА, Тошкент вилоятининг Чиноз туманидаги 40-умумтаълим мактаби она тили ва адабиёти фани ўқитувчиси, Ўзбекистон Республикаси халқ ўқитувчиси:

— Билим, иқтидор ва ижодкорликни улуғлаган давлатнинг, халқнинг келажаги улуғ бўлади. Бугун биз тарихий воқеанинг гувоҳи бўлдик. Мухтарам Президентимиз Олий Мажлис Сенати ва Қонунчилик палатаси аъзоларига Мурожаатномасида ўз халқига ишонч билдирди. Ҳаётимиз учун энг муҳим омиллар ҳақида халқона, содда ва равоан қилиб, мурожаат қилди.

Президентимиз интеллектуал ва маданий салоҳиятнинг қандай ноёб бойлиқ, бу соҳаларда нодир талант эгаларини тарбиялаб қамолга етказиш қандай ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканига алоҳида уруғ берди. Айниқса, бунда адабиёт, санъат ва маданият соҳалари йўлидаги ислохотлар ижодкорларнинг иқтидорини намоён этишда муҳим омил бўлмоқда.

(Давоми 7-саҳифада)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИСГА МУРОЖААТНОМАСИ

(Боши 1-саҳифада)

Маълумки, аҳолимизни, айниқса, бюджет соҳаси ходимларини, кам таъминланган oilаларни **уй-жой муаммо-си** кўндан буён қийнаб келарди. Бу оғир ижтимоий муаммога биз деярли эътибор бермай келганимиз ҳам бор гап.

Халқимизнинг талаб ва истакларини инобатга олиб, биз жорий йилда имтиёзли ипотека кредитлари асосида **арзон уй-жойлар қуриш** лойиҳасини амалга оширишга киришдик. Шаҳар ва қишлоқларимизда жами 3,5 миллион квадрат метрдан зиёд намунавий уйлар ва кўп қаватли уй-жойлар барпо этилди. Бу рақамни аввалги йилларга таққослайдиган бўлсак, 2007 йилга нисбатан 20 баробар, намунавий уй-жойлар қуриш дастури бошланган 2010 йилга нисбатан 3,5 баробар, 2014 йилга нисбатан эса 2 баробар кўп уй-жой қурилганини кўра-миз.

Шуни aloҳида таъкидлаш ўринлики, биз кейинги 25 йил давомида биринчи марта аҳоли учун арзон, барча қўлайликларга эга бўлган кўпқаватли уй-жойлар қуришни бошладик. 2017 йилнинг ўзида 800 минг квадрат метрдан зиёд ана шундай уй-жойлар қуриб фойдаланишга топширилди. Биргина Тошкент шаҳрининг ўзида жорий йилда 420 минг квадрат метр кўпқаватли уй-жой фонди фойдаланишга топширилди. Бу ўтган йилга нисбатан қарийб 3 баробар кўпдир.

Одамларимизнинг ҳаётий эҳтиёж ва манфаатларини таъминлашда бу муҳим масаланинг нақадар ўткир ва долзарб муаммо бўлиб турганини ҳисобга олиб, бу ишларнинг ҳажминини оширган ҳолда, биз янги йилда ҳам албатта давом этти-рамиз. Чунки, халқимиз эртага эмас, узоқ келажақда эмас, айнан бугун ўз ҳаётида ижобий ўзгаришларни куришни истади. Бизнинг меҳнаткаш, оққўнли, бағрикенг халқимиз бунга тўла ҳақлидир.

Оролбўйида экологик вазиятни яхши-лаш юзасидан аниқ чоралар қўрилди. Молия вазирлиги ҳузурида Оролбўйи минтақасини ривожлантириш жамғар-маси тузилди ва унга 200 миллиард сўм-дан ортиқ маблағ йўналтирилди. Ана шу маблағлар ҳисобидан Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти аҳоли-сининг сув таъминоти, турмуш шароити яхшиланмоқда. Шу билан бирга, мазкур ҳудудларда 3 минг километрдан ортиқ ички йўллар капитал таъмирланди ва реконструкция қилинди.

Жорий йилда янги таълим муассасаларини қуриш, мавжудларини таъ-минлашга aloҳида эътибор қаратилди. 12 та умумтаълим мактаби янгитдан барпо этилди, 320 таси реконструкция қилинди, 152 та мактаб капитал таъмир-ланди. Шунингдек, 107 та мактабга таълим муассасаси реконструкция қи-линди ва қўрилди, 195 та боғча капитал таъмирланди.

Фарзандларимиз тарбиясида энг асо-сий бўгин ҳисобланган мактабга таъ-лим тизимининг жамиятимиз ҳаётидаги катта ўрни ва аҳамиятини эътиборга олиб, Мактабга таълим вазирлиги-ни ташкил этдик. Биз ушбу соҳанинг моддий-техник базасини мустаҳкамла-шимиз, жумладан, яқин 3-4 йилда бар-ча ҳудудларда минглаб янги боғчалар қуришимиз, таълим-тарбия сифати ва даражасини янги босқичга кўтаришимиз лозим.

Қўллаб-ота-оналар, ўқитувчи ва ўқу-чилар ҳамда кенг жамоатчилик томо-нидан билдирилган таклифлар асоси-да юртимизда 11 йиллик таълим қайта тикланди.

Жойлардаги ўқитувчиларга бўлган эҳтиёжни қоплаш учун Тошкент вилоя-тида Чирчиқ давлат педагогика инсти-тутини ташкил этилди. Бундан ташқари, 15 та олий таълим муассасасида ташкил этилган махсус сиртки бўлимларда ўрта махсус маълумотга эга бўлган 5 мингдан ортиқ педагоглар учун олий маълумот олиш имконияти яратилди.

Таълим тизимидаги инновация ва креатив ёндашувлар асосида Муҳаммад Хоразмий ва Мирзо Улуғбек номлари билан аталадиган, янги фанлар чуқур ўқитиладиган махсус мактаблар ташкил этилди.

Олий таълим тизимини янада тако-миллаштириш борасида ҳам кўллаб ишлар амалга оширилмоқда. Жумла-дан, 2017-2021 йилларда олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш дас-тури қабул қилинди.

Янги ташкил этилган институт ва фи-лиаллар ҳисобидан юртимиздаги олий таълим муассасалари сони 81 тага, ҳу-дудлардаги филиаллар 15 тага, хори-жий университетлар филиаллари 7 тага етди. Шулар қаторида Олмалиқ шаҳрида Москва пўлат ва қотишмалар институ-тининг, Тошкент шаҳрида эса АҚШнинг Вебстер университетининг филиалла-рини ташкил этиш бўйича келишувларга эришилганини таъкидлаш лозим. Олий таълим муассасаларида иқтисодиёт-нинг реал секторидаги талаб ва эҳтиёж-дан келиб чиқиб, сиртки ва кечки бўлим-лар очилди.

Ўзбекистон Фанлар академияси ти-зимини такомиллаштирилди, моддий-тех-ник базаси мустаҳкамланди, унинг таркибиде бир қатор илмий-тадқиқот институтлари ва марказлар фаолият-ти тикланди. Кўп йиллик танаффусдан сўнг Фанлар академиясига сайлов ўт-казилиб, ўзининг илмий ишлари билан мамлакатимиз ва халқаро миқёсда ном қозонган истеъдодли олимлар академик деган юксак шарафга сазовор бўлдилар. Энди барчамиз Фанлар академиясидан янги илмий ишланмалар, истиқболли тадқиқотлар яратиш бўйича амалий на-тижалар кутиб қоламиз.

Буларнинг барчасидан биз ягона бир мақсадни кўзда тутмоқдамиз. Яъни Ўз-бекистон илм-фан, интеллектуал сало-ҳият соҳасида, замонавий кадрлар, юксак технологиялар борасида дунё миқёсида рақобатбардош бўлиши шарт.

Азиз дўстлар!

Жорий йилда маданий-гуманитар соҳаларни ривожлантириш бўйича қи-линган ишлар ҳақида гапирганда, ав-вало, маданият, адабиёт ва санъат, оммавий ахборот воситалари соҳаси-га тааллуқли 12 та муҳим ҳужжат қабул қилинганини қайд этиш лозим.

Юртимиздаги ижодий уюшмаларнинг ижтимоий ҳаётимиздаги ўрни ва нуфу-зини ошириш, моддий-техник базаси-ни мустаҳкамлаш мақсадида Ўзбеки-стон ижодкорларини қўллаб-қувватлаш "Илҳом" жамоат фонди, шунингдек, ма-даният ва санъат муассасалари ҳамда йирик компания ва банклар ҳамкорли-гида "Дўстлар клублари" ташкил этилди.

Яна бир муҳим янгилик – Тошкент шаҳридаги Миллий боғ ҳудудида мута-шам Адиблар хиббони, Ёзувчилар уюш-масининг янги биноси, Қорақалпоғис-тонда ва бир қатор вилоятларимизда улуғ адибларимизнинг номлари билан аталган ижод мактаблари барпо этил-ди. Шунингдек, Қўқон шаҳри, Хоразм ва Жиззах вилоят драма театрлари қайта реконструкция қилинди, Ўзбекистон дав-лат санъат ва маданият институтининг Фарғона минтақавий филиали ташкил этилди.

Маънавий ҳаётимизда муҳим воқеа бўлган ана шундай лойиҳалар ҳақида гапирганда, Ўзбекистондаги Ислom ци-визизацияси маркази, Имом Бухорий ва Имом Термизий номларидаги халқаро илмий-тадқиқот марказлари, Ислom академияси каби илмий-маърифий муассасалар фаолиятини йўлга қўйиш ишлари бошланганини aloҳида қайд этиш зарур. Шулар қаторида буюк алло-маларимизнинг ёдгорлик мажмуалари қошида ҳадисшунослик, ислom ҳуқуқ-шунослиги, тасаввуф, калом ва ақида илми каби диний-маърифий йўналиш-ларни ўрганиш бўйича махсус мактаб-лар ташкил этилди. Албатта, бизнинг бу ишларимиз чуқур илмий ва амалий асосларга эга.

Маълумки, қадимий маданият ва ци-визизациялар чорраҳаси бўлган юрти-миз заминидан ўрта асрларда минглаб олим уламолар, буюк мутафаккир ва шоирлар, азиз-авлиёлар етишиб чиққан. Уларнинг аниқ фанлар ва диний илм-лар соҳасида қолдирган бебаҳо меиро-си, бутун инсониятнинг маънавий мулки ҳисобланади.

Ҳозирги кунда Ўзбекистонимизнинг китоб фондларида 100 мингдан зиёд кўлзма асарлар сақланмоқда. Афсуски, бу нодир китоблар ҳали тўлиқ ўрганил-маган, улар олимлар ва ўз ўқувчиларини кутиб турибди. Ушбу ноёб асарларда бу-гунги давр ўртага қўяётган жуда кўп дол-зарб муаммоларга жавоб топиш мумкин. Хусусан, ислom динининг асл инсонлар-варлик моҳиятини чуқур очиб беради-ган, барча одамларни эзгулик, меҳр-оқи-бат ва ҳамжihatлиқ йўлида бирлашишга даъват этадиган теран маъноли фикр ва гоялар бугун ҳам ўз қиммати ва аҳа-

миятини йўқотган эмас. Лекин биз ана шундай ноёб меиро ворислари, шундай бойлик эгалари бўлатуриб, уларни ҳар томонлама ўқиш-ўрганиш, халқимиз, ав-вало, униб-ўсиб келаётган ёшларимиз-га, жаҳон ҳамжамиятига етказиш бўйи-ча, етарли иш қилмаганимизни ҳам очиқ тан олиш керак.

Биз диний жаҳолатга, зарарли оқим-ларга қарши маърифат билан курашиш кераклиги ҳақида кўп гапиримиз. Бу тўғри, албатта. Лекин маърифат, маъри-фий билимлар қаерда – аввало ота-бо-боларимиз бизга қолдириб кетган мана шундай мўътабар китобларда эмасми?

Бизнинг ушбу йўналишдаги барча амалий ҳаракатларимиз айнан мана шундай эзгу мақсадга қаратилган бўлиб, нафақат мамлакатимиз ва мусулмон дунёсида, балки жаҳон миқёсида ҳам катта қизиқиш ва эътибор уйғотмоқда. Ана шундай бебаҳо бойликка, минглаб билимдон уламолар, фаол зиёлиларга эга бўлган, бу соҳада катта ташаббуслар билан чиқаётган халқ ва давлат сифати-да юртимиздан қандайдир ақидапараст, диний оқимларга берилган кимсалар-нинг чиқиши албатта бизга ярашмайди.

Ҳурматли мажлис иштирокчилари! 2017 йил жисмоний тарбия ва спорт соҳаси бўйича ҳам катта ишлар қилинди. Юртимиз ёшларининг спорт соҳасидаги ютуқлари барчамизни қу-вонтирмоқда. Жаҳон ва китъа миқёсида янги-янги чемпионлар, шахмат бўйича халқаро гроссмейстерлар етишиб чиқ-моқда.

Яқини етиб бораётган йилда ўз-бекистонлик спортчилар бокс, дзюдо, таэквандо, оғир атлетика, эркин кураш, самбо бўйича ўтказилган турли халқаро мусобақаларда салмоқли ютуқлар-га эришдилар. 2017 йил айнқса ўзбек миллий кураши тарихида ёрқин саҳифа бўлди. Сентябрь ойида Туркменистонда бўлиб ўтган Осиё олимпия кенгаши Бош ассамблеяси йиғилишида ушбу миллий спорт турини Осиё ўйинлари дастури-га киритиш ҳақида қарор қабул қилин-ди. Яъни 2018 йил Индонезияда бўлиб ўтадиган 18-Осиё ўйинларида китъа-миз спортчилари ўзбек миллий кураши бўйича ҳам ўзаро беллашадилар. Энди жаҳон спорт майдонларида "ҳалол", "ғирром", "чала", "ёнбош" деган сўз-лар харанглаб, ўзбек номини, Ўзбеки-стон номини дунёга тараннум этади.

Айни вақтда биз Ўзбекистон Миллий Олимпия кўмитасининг фаолиятини та-комиллаштириш устида иш олиб бормоқдамиз. Бўлғуси халқаро олимпиада ўйинлари ва бошқа нуфузли мусобақа-ларга тайёргарлик ишлари энди бутун-лай янгича асосда йўлга қўйилади.

Бугун, мана шу юксак минбардан ту-риб, барча спортчи ёшларимизга, улар-нинг устоз ва мураббийларига миллий спортимизни ривожлантириш йўлидаги хизматлари учун катта миннатдорчилик билдириб, янги зафарлар тилашга рух-сат бергайсиз.

Муҳтарам юртдошлар! Ўтган давр мобайнида ташқи сиёсат соҳасида хорижий давлатлар, биринчи навбатда, қўшни мамлакатлар билан дўстона ва ўзаро манфаатли муноса-батларни ривожлантириш борасида се-зиларли натижаларга эришдик.

2017 йилда 21 та олий даражадаги таширлар амалга оширилди, 60 дан ортиқ давлат ва халқаро ташкилотлар раҳбарлари ва вакиллари билан учра-шувлар ўтказилди. Натижада 400 дан ортиқ битим ва келишувларга эришил-ди, қарийб 60 миллиард АҚШ доллари ҳажмидаги савдо ва сармоявий шартно-малар имзоланди. Қабул қилинган ҳуж-жат ва келишувларни ўз вақтида тўлиқ бажариш мақсадида 40 та "йўл харита-си" ишлаб чиқилди ва хорижий ҳамкор-ларимиз билан биргаликда амалга оши-рилмоқда.

"Ўзбекистоннинг ташқи сиёсатида Марказий Осиё – бош устувор йўна-лиш" тамойилини амалда татбиқ этишга киришдик. Натижада минтақамизда мут-лақо янги сиёсий муҳит яратилди, ўзаро ишонч ва яхши қўшничилик асосидаги aloҳалар мустаҳкамланди.

Туркменистон ва Қирғизистон би-лан стратегик ҳамкорлик ўрнатилди. Қозоғистон билан стратегик ҳамкорлиги-мизни янада чуқурлаштириш борасида бир қатор муҳим ҳужжатлар имзоланди, 2 миллиард доллар миқдорида иқтисод-ий битимлар тузилди. Тожикистон би-лан ҳамкорлигимиз ҳар томонлама мус-

таҳкамланмоқда. Тошкент ва Душанбе шаҳарлари ўртасида авиақатнов йўлга қўйилди.

Қирғизистон билан давлат чегарала-ри тўғрисидаги битимнинг имзоланиши Марказий Осиёда хавфсизлик ва барқа-рорлиқни таъминлашга қаратилган катта қадам бўлди. Қўшни Афғонистон Ислom Республикаси билан ўзаро манфаатли ҳамкорлик йўлида муҳим келишувларга эришилди, янги иқтисодий лойиҳалар бўйича амалий ишлар бошланди. Шу-нингдек, Россия, Хитой, Жанубий Ко-рея, Туркия, АҚШ ва Европа Иттифоқи давлатлари, мусулмон мамлакатлари билан ҳам самарали битим ва келишув-ларга эришилди.

Ўзбекистон Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Ислom ҳамкорлик ташки-лоти, Шанхай ҳамкорлик ташкилоти, Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги каби халқаро тузилмалар билан aloҳаларни янги босқичда давом эттирмоқда. Евро-па тиклианиш ва тараққиёт банки билан ҳамкорлигимиз тикланди, Европа инве-стиция банки билан шериклик aloҳалари ўрнатилди. Жаҳон банки, Халқаро валю-та жамғармаси, Осиё тараққиёт банки, Ислom тараққиёт банки, Осиё инфрату-зилма инвестициялар банки билан ўза-ро ҳамкорлик самарали тус олмоқда.

Мамлакатимиздаги ижобий ўзгариш-лар дунё ҳамжамиятида Ўзбекистонга бўлган қизиқишни ошириб, унинг халқ-аро майдондаги нуфузини янада мус-таҳкамлашга хизмат қилмоқда.

Албатта, йил давомида амалга ошир-ган ишларимиз тўғрисида яна кўп гапи-риш мумкин. Лекин буларнинг барчаси биз танлаган узоқ ва машаққатли, айни пайтда ягона тўғри йўлдаги дастлабки қадамлар, десам, айни ҳақиқатни айтган бўламиз.

Фурсатдан фойдаланиб, "Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили" Давлат дастурини амалга оширишда му-носиб иштирок этган давлат ва нодавлат ташкилотлар, ҳўжалик бирлашмалари ва компанияларга, бу эзгу ишга ҳисса қўшган барча инсонларга сазимий мин-натдорчилик билдираман.

Муҳтарам мажлис иштирокчилари! Мамлакатимизда шаклланган ижобий анъанага мувофиқ, энди сизлар билан бирга кириб келаётган янги – 2018 йилга қандай ном бериш ҳақида келишиб оли-шимиз керак. Биз бу масала бўйича кўп ўйладик. Йил давомида фуқаролари-миздан Президентнинг Халқ қабулхона-лари ва Виртуал қабулхонасига, давлат идораларига келган қўллаб-мувожаат ва хатлар, жойларда бўлиб ўтган учра-шувларда билдирилган фикр-мулоҳаза-ларни ҳам ҳисобга олдиқ, жамоатчилик фикрини ўрғандик.

Билдирилган таклиф ва тавсиялар-нинг барчасини инобатга олиб, мен янги – 2018 йилга юртимизда **Фаол тадбир-корлик, инновацион гоялар ва техно-логияларни қўллаб-қувватлаш йили**, деб ном беришни таклиф этаман.

Шу ўринда фаол тадбиркорлик деган тушунчага қисқача тўхталиб ўтиш зарур. Фаол тадбиркорлик бизнес фаолияти-ни инновацион, яъни замонавий ёнда-шувлар, илғор технология ва бошқарув усуллари асосида ташкил этадиган иқтисодий йўналишдир.

Фаол тадбиркор деганда, биз рақо-батбардош махсулот ишлаб чиқаришга қодир, энг муҳими, янги иш ўринлари яратиб, нафақат ўзини ва oilасини боқадиган, балки бутун жамиятга наф келтирадиган ишбилармон инсонларни тушунамиз. Бундай тадбиркорлар са-фини кенгайтириш, жумладан, юқори технологиялар, илм-фаннинг энг сўнг-ги ютуқларига асосланган техника ва асбоб-ускуналарни мамлакатимизга олиб келиш ва жорий этиш учун улар-га муносиб шароитлар яратиш бизнинг биринчи галдаги вазифамиз бўлиши шарт. Керак бўлса, хориждаги етакчи компания ва ташкилотларда тажриба орттириши, ўзаро манфаатли ҳамкор-лик қилиши учун уларга ҳар томонлама имконият туғдириб беришимиз лозим.

Бугун биз давлат ва жамият ҳаёти-нинг барча соҳаларини тубдан янги-лашга қаратилган инновацион ривож-ланиш йўлига ўтмоқдамиз. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки замон шиддат билан ривожланиб бораётган ҳозирги даврда қий ютади? Янги фикр, янги гояга, инновацияга таянган давлат юта-ди.

Инновация – бу келажақ дегани. Биз

буюк келажагимизни барпо этишни бу-гундан бошлайдиган бўлсак, уни айнан инновацион гоялар, инновацион ёнда-шув асосида бошлашимиз керак. Шу-нинг учун биз Инновацион ривожланиш вазирлигини ташкил этдик ва унинг ол-дига аниқ вазифаларни қўйдик. Бу ва-зирлик нафақат иқтисодиёт соҳасида, балки бутун жамият ҳаётида энг муҳим лойиҳаларни амалга оширишда ўзига хос локомотив ролини бажаради, деб ишонамиз.

Келгуси йилда илмий тадқиқот ва инновацион фаолиятни ривожланти-риш, бунинг учун зарур молиявий ре-сурсларни сафарбар этиш, ушбу жа-реғнда иқтидорли ёшлар иштирокини, ижодий гоя ва ишланмаларни ҳар то-монлама қўллаб-қувватлаш вазифаси эътиборимиз марказида бўлади.

I. Давлат ва жамият қурилиши ти-зимини такомиллаштиришнинг усту-вор йўналишлари

Хурматли халқ ноиблари! Бугунги кунда жамият ҳаётидаги мавжуд муаммоларни самарали ечиш, кенг қўлмали ислохотларни изчил да-вом эттириш зарурати давлат бошқа-руви соҳасида мутлақо янги тизим яра-тишни тақозо этмоқда. Ўйлайманки, бунинг учун "Давлат хизмати тўғриси-да"ги қонунни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш вақти келди.

Бу борада бошқа муҳим масалалар қаторида давлат хизматчилари меҳна-тига ҳақ тўлаш ва уларнинг муносиб ижтимоий таъминот тизимини яратиш, айни вақтда мансабдор шахслар жа-вобгарлигини оширишни ҳам кўзда ту-тиш мақсадга мувофиқдир.

Биз бошқарув соҳасида биринчи навбатда ижро ҳокимияти органлари фаолиятини такомиллаштириш, кадр-лар, моддий ресурслардан оқилона фойдаланиш бўйича аниқ мезон ва тартибларни жорий этишимиз зарур.

Иккинчидан, ижро ҳокимияти орган-лари зиммасидаги вазифаларни амал-га ошириш тартибини, уларнинг маъ-сулият доирасини аниқ белгилаш лозим.

Учинчидан, иқтисодиёт тармоқла-рига маъмурий таъсирларни қисқарти-риш ва бозор механизмларидан кенг фойдаланиш керак. Яъни давлат ишти-рокидаги бизнес тузилмаларини таш-кил этишни чеклаш, бу борада бозорга хос механизмларни ишлаб чиқиш, дав-латнинг айрим функцияларини хусусий секторга ўтказиш даркор.

Тўртинчидан, ҳокимиятнинг ва-киллик органлари ва ижро ҳокимияти идоралари ўртасида яқин ҳамкорлиқни таъминлайдиган усул ва услубларни такомиллаштириб, ўта марказлашган бошқарувдан босқичма-босқич воз ке-чиш лозим.

Давлат хизматларини бевосита қуйи бўйинларда қўрсатиш, маҳаллий ҳоки-мият идоралари учун молиявий ва бош-қа имкониятларни кенгайтириш зарур. Бу борада мавжуд тартиб-таомилларни оптималлаштириш ва соддалаштириш, бошқарувнинг инновацион шакллари-ни жорий этиш лозим.

Бешинчидан, давлат хизмати инс-титутини ислоҳ қилиш, коррупцияга қарши таъсирчан кураш механизмла-рини жорий этиш керак.

Бугун ҳаётнинг ўзи биздан профес-сионал, тезкор ва самарали давлат хизмати тизимини шакллантириш, янгича фикрлайдиган, ташаббускор, эл-юртга садоқатли кадрларга кенг йўл очиш бўйича самарали тизим ишлаб чиқишни талаб этмоқда.

Юқорида зикр этилган вазифаларни бажариш учун Ўзбекистон Республи-касида Маъмурий ислохотлар кон-цепциясини оғишмай амалга ошири-шимиз даркор.

Маълумки, мамлакатимизда кор-рупцияга қарши самарали кураш олиб бориш мақсадида ушбу йўналишда aloҳида қонун қабул қилинди. Шу асосда аниқ мақсадларга қаратилган чора-тадбирларни ўз ичига олган дав-лат дастури изчиллик билан амалга оширилмоқда. Ана шундай ишларимиз натижасида шу йилнинг 9 ойида кор-рупция билан боғлиқ жиноятлар ўтган йилга нисбатан 33 фоизга камайди. Биз бундай натижаларни коррупцияга қар-ши кураш борасидаги узоқ ва давомли фаолиятимизнинг дастлабки самараси, деб қабул қилишимиз, бу йўлда янада қатъий иш олиб боришимиз шарт.

(Давоми 3-, 4-, 5-, 6-саҳифаларда)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИСГА МУРОЖААТНОМАСИ

(Боши 1-, 2-саҳифаларда)

Қадрли дўстлар!

Ислохотларимиз самарасини оширишда парламент, депутат ва сенаторларнинг ўрни ва ролига алоҳида тўхталишни жоиз, деб ҳисоблайман.

Шу йил 12 июлда Олий Мажлис аъзолари билан бўлиб ўтган учрашувда парламентимиз ҳақиқий демократия мактабига, ислохотларнинг ташаббускори ва асосий ижрочисига айланиши зарурлигини алоҳида таъкидлаб, амалий чора-тадбирлар дастурини тасдиқлаган эдик. Лекин бу дастур ижросидан халқимиз қандай наф бўлиб, қайси депутат ёки сенатор одамларимизнинг оғирини енгил қилишга, соғлиқни сақлаш, экология, коммунал хўжалик, таълим ёки бошқа соҳаларда уларни қийнаётган муаммоларни ҳал қилишга қандай ҳисса қўшди?

Бу борадаги аниқ мисолларни халқимиз ҳаётда ҳам, матбуот ва телевидениеда ҳам кўраётгани йўқ. Бу — ҳақиқат.

Афсуски, депутатлар, сенаторларимиз ўйғониши керак, бу — ҳаёт талаби, деган гаплар гаплигича қолиб кетди. Яна бир бор айтаман, кутилган амалий натижа йўқ.

Йил давомида билдирилган 136 та қонунчилик ташаббусидан бор-йўғи 27 таси депутатларга тегишли бўлиб, улар ҳам асосан амалдаги қонунларга Президентнинг фармон ва қарорларидан келиб чиқадиган ўзгариш ва қўшимчалардир. Шунинг ўзи парламентимиз фаолияти самараси етарли эмаслигини кўрсатадими?

Нима, ислохотларни амалга ошириш учун фақат Президент фармон ва қарорлар қабул қилиши керакми?

Қачон парламент майли, кўп эмас, ҳеч бўлмаса битта соҳани тубдан яхшилашга қаратилган қарор ёки қонун ишлаб чиқади? Қачон бўлади бу иш?

Эл-юртимиз сизлардан мўҳтарам халқ ноибларидан бу борада жавоб кутмоқда. Депутат ёки сенатор бўлиб сайландик, энди ўзимиз хоҳлаганча юртимиз, деган гаплар ўтмишда қолиб кетди. Яна бир бор айтаман, ўйғониш керак.

Афсуски, парламентимиз фаолияти кўп ҳолларда шунчаки расмий йиғилишлардан иборат бўлиб қолмоқда.

Нима учун аниқланган муаммолар ёки сайловчилар кўтараётган масалалар тегишли қонунлар қабул қилиш йўли билан ёки ижро ҳокимияти олдига масалани қатъий қўйиш билан ҳал этилмайпти? Самарасиз назорат, қуруқ мажлисларнинг, айтинглار, кимга кераги бор?

Парламентимиз соғлиқни сақлаш тизими, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг барвақт олдини олиш ҳамда маҳаллий Кенгашларда ишчанлик, ўз ўзини танқид руҳини яратишга бош-қош бўлиши зарурлиги таъкид қилинган эди.

Бироқ бу соҳаларда парламент ва депутатларнинг ўрни етарлича сезилма-япти.

Бугунги кунда биронта ҳам ҳудудда соғлиқни сақлаш тизими аҳоли учун муносиб хизмат қиладиган даражада ташкил этилган, деб айтолмаймиз.

Қонунчилик палатаси (Н.Исмоилов) ўз иш фаолиятида асосий эътиборни тизимдаги ана шу муҳим муаммоларни, айниқса, жойларда ҳал этишга қаратса, мақсадга мувофиқ бўлар эди. Керак бўлса, Қонунчилик палатасида соғлиқни сақлаш масалалари бўйича алоҳида кўмита ташкил этиб, унинг аъзолари асосан ҳудудларда фаолият кўрсатса, нур устига нур бўларди.

Ҳисоботларга эътибор берсақ, маҳаллий Кенгашлар фаолиятида гўёки ижобий ўзгаришлар юз бераётгандек туюлади, лекин улар фақат рақамларда акс этмоқда, ҳолос. Бизга рақамлар эмас, аниқ натижа керак.

Қачонки, ҳудудлардаги вазият ижобий томонга ўзгарса, бюджет ижроси тўлиқ таъминланса, жиноятчилик қамайса, янги иш ўринлари яратилса, энг муҳими, халқимизнинг турмуш даражаси яхшиланса, маҳаллий Кенгашлар фаолиятига ижобий баҳо берса бўлади.

Афсуски, биронта туманда халқ депутатлари Кенгашининг фаолияти намунали асосда ташкил этилгани йўқ.

Сенат раҳбарияти (Н.Йўлдошев) юқори палатанинг бу йўналишдаги ишнани танқидий қўриб чиқиши, аҳолининг фикр ва мурожаатларини эътиборга олган ҳолда, вакиллик органлари фаолиятини тубдан ўзгартириш бўйича зарур чораларни қўриши мақсадга мувофиқдир.

Шунингдек, ҳудудларда ҳуқуқбузарликлар профилактикаси ва жиноятчиликка қарши курашиш самарадорлигини ошириш борасидаги ишларни ҳам сусайтирмаслик лозим.

Парламентимизнинг энг муҳим фаолияти — қонун ижодкорлигини ҳам қамчилик ва нуқсонлардан холи, деб бўлмайди. Очиқ тан олиш керак, аксарият ҳолларда бирон-бир масалани аниқ ҳал этмайдиган, бир-бирига тўғри келмайдиган қонун ва қонуности ҳужжатларини қабул қилиш амалда кўплаб муаммолар туғдирмоқда.

Ўзингиз айтинг, самарасиз ишчи гуруҳлар ташкил этиш, ҳуқуқни қўллаш амалиётига таъсир кўрсатмайдиган, ижро механизмлариغا эга бўлмаган, таъбир жоиз бўлса, “ўлик” қонунлар кимга керак? Ана шундай салбий ҳолатларни бартараф этиш мақсадида Қонунчилик ва норматив ҳужжатлар ижодкорлигини такомиллаштиришга доир концепция ишлаб чиқиб, амалга оширишимиз лозим.

Бундан буён турли дастурлар ижроси доирасида қонун қабул қилиш амалиётини қайта қўриб чиқамиз.

Барчамиз бир ҳақиқатни унутмаслигимиз керак: қонуннинг бирдан-бир манбаи ва муаллифи том маънода халқ бўлиши шарт.

Ҳар бир қонун лойиҳаси юзасидан фикр ва таклифларни куйидан — фуқаролардан, жойлардаги халқ депутатлари Кенгашларидан олиш тартибини кенг жорий этиш зарур. Қонунларни қабул қилиш жараёнида уларни аҳоли ўртасида ҳар томонлама муҳокама қилиш тизимидан самарали фойдаланишимиз керак.

Олий Мажлис раҳбарияти қонунлар муҳокамасига кенг халқ оммасини жалб қилиш, бунинг учун замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш, жумладан, Интернет тармоғида махсус “майдон”лар яратиши зарур. Шу муносабат билан мамлакатимиз фуқаролари давлат ва жамият ҳаётига дахлдор — муҳим масалалар бўйича ўз фикрларини билдиришлари учун Интернет тармоғида “Менинг фикрим” деб номланган махсус веб-саҳифа ташкил этиш мақсадга мувофиқ. Хусусан, демократиянинг илғор механизми сифатида жамоа бўлиб электрон мурожаат киритиш тартибини татбиқ қилиш зарур. Яъни бир гуруҳ фуқаролар томонидан илгари сурилган ташаббусларни Олий Мажлис ёки халқ депутатлари Кенгашлари қўриб чиқиши мажбурий экани қонунда белгилаб қўйилиши лозим.

Биз яқинда Олий Мажлис ҳузурида Қонунчилик муаммолари ва парламент тадқиқотлари институтини ташкил этдик. Ушбу институт Олий Мажлисга келаётган турли таклифларни чуқур таҳлил қиладиган, таъбир жоиз бўлса, элақдан ўтказадиган илмий марказ бўлиши лозим.

Яна бир муҳим масала — барча соҳаларда вазиятни ҳар томонлама ўрганиш ва мавжуд муаммоларни ҳал этиш учун таъсирчан чоралар ишлаб чиқишда Олий Мажлис палаталари ва сиёсий партиялар ролини янада кучайтириш керак. Бу жараёнда ҳам рақамлар кетидан қувиш амалиётидан воз кечиш лозим. Қоғозда юзлаб масалаларни ҳал қилгандан кўра, амалда бир нечта муаммони ҳал қилиб берсангиз, одамлар сизлардан рози бўлади.

Энг муҳими, ҳаётдаги ўзгаришларни халқимиз билиши, давлат ҳокимияти тизимида ҳақиқатда ҳам ўз вакили борлигини сезиши керак. Бўлмаса, барча ишларимиз, тадбирларимиз зое кетади.

Партиялараро рақобатни таъминлаш, барча сиёсий субъектлар учун тенг шароитлар яратиш парламент ролини кучайтиришнинг муҳим шарти ҳисобланади.

Маълумки, 2008 йилда ташкил этилган Ўзбекистон Экологик ҳаракати ўтган даврда чинакам сиёсий кучга айланди. Аммо тан олиш керак, Ҳаракат вакиллари парламент қўйи палатасига квота асосида киритилиши унинг фаол ва ташаббускор бўлиб ишлашини муайян даражада сусайтирмоқда. Барча сиёсий кучлар учун тенг шароит яратиш ва парламент қўйи палатасидан Экологик ҳаракат вакиллари учун махсус ўрин ажратишдан воз кечиш вақти келди, деб ўйлайман. Бу ўзгариш сиёсий майдонда соғлом рақобатни кучайтиради ва Экологик ҳаракатнинг алоҳида сиёсий куч сифатида мустақамланишига хизмат қилади.

Шу ўринда сиёсий ҳаётимизда муҳим аҳамиятга эга бўлган сайлов қонунчилиги ҳақида ҳам тўхталиб ўтмоқчиман. Бу борада қабул қилинган 6 та қонун ва бир қатор қонуности ҳужжатлари, афсуски, ҳалигача яхлит бир ҳужжат шаклига келтирилмаган. Шу сабабли халқроқ норма ва стандартларга жавоб берадиган ягона Сайлов кодексини ишлаб чиқиш ва қабул қилиш лозим. Шунингдек, 2019 йилда ҳокимиятнинг вакиллик органларига бўлиб ўтадиган сайловларга тайёргарлик қўриш бўйича тадбирлар дастурини ишлаб чиқишга ҳозирдан киришиш керак. Дастурда мазкур сиёсий жараён янада ошқоралик руҳида ўтишини таъминлайдиган янги, илғор амалиётни жорий этишга алоҳида эътибор қаратиш зарур.

Хурматли дўстлар!

Олдимизда турган навбатдаги муҳим масала — давлат хизматлари сифатини тубдан яхшилаш, уларнинг қўламини кенгайтириш орқали аҳоли учун қулай муҳит яратишдан иборат. Шунинг учун барча давлат идоралари томонидан кўрсатиладиган хизматларни мувофиқлаштириб ва назорат қилиб борадиган янги тузилма — Адлия вазирлиги ҳузурида Давлат хизматлари агентлигини ташкил этдик. Эндиликда ушбу Агентлигининг Халқ қабулхоналари қошида фаолият олиб борадиган Давлат хизматлари марказлари нафақат тадбиркорларга, балки бутун халқимизга тезкор ва сифатли хизмат кўрсатадиган идора бўлади.

Давлат органлари фаолиятини режалаштириш, самарадорлигини ошириш ҳамон долзарб масала бўлиб турибди.

Бугун бирорта идоранинг ўтган даврдаги фаолиятини ҳолисона баҳолаш имконини берадиган аниқ мезон йўқ. Масалан, ҳозирги кунгача мен Иқтисодиёт вазирлиги ёки бошқа бирон вазирлик фаолиятига қайси мезонлар бўйича баҳо берилишини билмайман. Шунинг учун вазирлик ва идоралар, барча даражадаги ҳокимликлар прогноз кўрсаткичларни белгилашда ўз фаолиятида қўлаётган натижаларнинг аниқ миқдор ва сифат кўрсаткичларини белгилаб олиши лозим.

Давлат органлари тузилмаси ва вазифаларини қайта қўриб чиқиш талаб этилмоқда. Энг муҳими, бу борада ҳа-тога йўл қўймаслик, чуқур ўйлаб қарор қабул қилиш учун Маъмурий ислохотлар концепциясини амалга ошириш бўйича комиссиядан албатта ижобий хулоса олиниши лозим.

Мамлакатимизда қабул қилинаётган чора-тадбирларни самарали амалга оширишда **ижро ҳокимияти органларининг уйғун фаолият олиб бориши** фоят муҳим аҳамиятга эга.

Афсуски, бугунги кунда фаолият йўналишидаги жавобгарлик даражаси, ваколат механизмлари аниқ чегаралаб, белгилаб қўйилмагани ишимизга халақит бермоқда.

Шу муносабат билан давлат бошқарувида очиқликка асосланган, самарали қарорлар қабул қилиш тизимини татбиқ этиш лозим.

Давлат бошқарув органлари ва Вазирлар Маҳкамаси ўртасида ўзаро ҳамкорликда иш олиб бориш бўйича принцип ва механизмларни қайта қўриб чиқиш мақсадга мувофиқдир.

Ҳар бир вазирлик ўзига ишониб топширилган соҳада давлат сиёсатини амалга оширишни таъминлаш ва якуний натижа учун тўлиқ жавобгар бўлиши шарт.

Вазирликлар билан тенг мақомда фаолият олиб бораётган, ҳукумат ва парламент билан бевосита ҳамкорлик қиладиган агентликлар, қўмита, инспекция ва марказларни тегишли вазирликларга бўйсундириш талаб этилади. Шунинг назарда тутилган ҳолда, Ҳукуматнинг вазифа ва тузилмасини танқидий қайта қўриб чиқиш ва оптималлаштириш лозим. Бундай ўзгаришлар давлат ва хўжалик иши соҳасида деярли бир хил вазифаларни бажараётган юздан ортиқ бошқарув органлари сонини тубдан қисқартириш имконини беради.

Биз учун энг оғир муаммолардан бири — давлатнинг функция ва ваколатлари ҳаддан ташқари марказлашиб кетганидир. Масалан, ҳозирги вақтда 64 та лицензия тури мавжуд бўлса, шундан 21 таси Вазирлар Маҳкамаси ва 40 таси марказий идоралар томонидан берила-

ди. Бу лицензияларнинг учтаси вилоят ҳокимликлари ва фақатгина биттаси туман ҳокимликлари ваколатига тегишлидир. Бундай ҳолатни рухсат бериш билан боғлиқ ҳужжатларни расмийлаштириш соҳасида ҳам кузатиш мумкин.

Рухсат беришга оид 220 та ҳужжатдан фақатгина 11 тасини туман ёки шаҳарларда олиш мумкин. Қолган 209 таси учун республика ва вилоят органларига мурожаат қилишга тўғри келади. Ўзингиз айтинг, буни тўғри деб бўлади-ми? Масалан, Шовот туманида хусусий боғча очишга лицензия олиш учун тадбиркор минг километр масофани босиб, Тошкентга келиб-кетишга, 3-4 ойлаб кутишга мажбур бўлмоқда.

Қадрларни танлаш, жой-жайига қўйиш, кредит ва молия воситаларини ажратиш, маҳаллий даражада кўпгина муҳим қарорларни тасдиқлаш борасида ҳам шундай ҳолатлар кузатишмоқда.

Маҳаллий ҳокимлик органлари оддий масалаларни ҳал этишда ҳам ваколатга эга бўлмаса, буни қандай тушуниш мумкин?

Буларнинг барчаси маҳаллий тузилмаларга ҳудудлардаги долзарб ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ҳал этиш бўйича мустақил иш олиб боришда салбий таъсир кўрсатадими?

Давлат бошқарувини ҳаддан ташқари марказлаштиришдан воз кечиш зарур. Бунинг учун кўпгина ваколатларни марказий давлат органларидан ҳудудий органларга ўтказиш керак. Шунинг учун жойларда — туман, шаҳар ва вилоят ҳокимликларига инвестицияларни фаол жалб этиш бўйича ҳоким ўринбосарлари лавозими жорий этилди.

Шу билан бирга, ҳудудий бошқарув органларининг бюджет маблағларини шакллантириш, қўшимча захираларни яратиш бўйича солиқ, молия ва иқтисодиёт соҳалари органларининг масъулиятини ошириш юзасидан қарор қабул қилинди.

Бюджет тизимини ислоҳ қилиш соҳасида маҳаллий ҳокимият органлари ваколатлари янада кенгайтирилди. Энди ҳар бир ҳудуд раҳбари берилган имкониятлардан фойдаланиб, масъулиятни тўла ўз зиммасига олиши, ўз аравасини ўзи тортиши керак.

Яқин истиқболдаги долзарб вазифалардан бири — **ҳудудларда ижтимоий-иқтисодий масалаларга масъул бўлган раҳбарларни танлаш ва жой-жайига қўйиш бўйича ваколатларни туман ва шаҳар ҳокимларига тўлиқ ўтказишдан иборат**. Бундан буён тиббиёт бirlашмаси, халқ таълими, иқтисодиёт, молия бўлимлари, солиқ инспекцияси ва бошқа тузилмалар раҳбарларини лавозимга тайинлаш ва озод этиш туман ҳокими томонидан амалга оширилади. Вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари бўйича кадрларни танлаш, тайинлаш ва лавозимдан озод этиш билан боғлиқ ваколатлар қайта қўриб чиқилади.

Айни пайтда маҳаллий раҳбарларга бундай кенг ваколат ва мустақиллик бериш билан бирга, якуний натижа учун уларнинг жавобгарлигини тубдан оширишимиз зарур.

Яна бир муҳим вазифа — **ҳокимларнинг ижро ва вакиллик ҳокимияти раҳбари сифатидаги ваколатларини алоҳида-алоҳида ажратиб қўйиш** билан боғлиқ.

Кейинги пайтда юртимизда халқ депутатлари Кенгашларининг роли, халқ ноибларининг ваколатлари тубдан оширилди. Сиёсий партияларнинг маҳаллий ҳокимият идораларини шакллантириш борасидаги ваколатлари босқич-ма-босқич кенгайтирилди, депутатлик назорати эса мустақамланди. Бироқ, очиқ тан олишимиз лозим, ҳокимларнинг ҳам маҳаллий Кенгашларга, ҳам ижро ҳокимиятига раҳбарлик қилиши демократик принципларга мос келади, деб бўлмайди.

Ҳаммага маълум, ҳокимлар ҳудуднинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишининг энг муҳим ва долзарб масалалари юзасидан маҳаллий Кенгашларга ҳисоботлар тақдим этади. Кенгашлар эса ўз ўрнида тегишли қарорлар қабул қилади. Энди, айтинглар, ҳисоботини ўзи раҳбарлик қилиб келаётган маҳаллий Кенгашга тақдим қилиши ва тасдиқлаштириш, ўзининг фаолиятига ўзи баҳо бериши тўғрими?

Бу тизим ҳокимлар ва маҳаллий Кенгашлар вазифаларини самарали бажар-

ишига салбий таъсир этаётганини замоннинг ўзи кўрсатмоқда. Биз келгусида бу масала бўйича қонунга асосланган тўғри ечим топамиз.

Ҳокимларнинг ҳудудларни ривожлантириш, маҳаллий бюджетни ижро этиш, коммунал муаммоларни ҳал қилиш каби долзарб фаолияти устидан халқимиз ўз вакиллари орқали тегишли назоратни амалга оширишга имконият яратиб бериш бизнинг энг муҳим вазифамиз бўлиб қолиши зарур.

Бугунги шароитда айнан очиқлик ва ҳисоб бериш масъулият давлат аппаратини самарали шакллантиришнинг муҳим шарти ҳисобланади.

Яқин келажақда **барча давлат харидларини амалга ошириш ва давлат мулкани сотиш** учун Интернет тармоғида ягона майдон ташкил этиш лозим. Бу бюджет харажатларини қисқартириш, давлат мулкни самарали бошқариш ва катта молиявий маблағларни иқтисод қилиш имконини беради.

Муҳтарам юртдошлар!

Эркин фуқаролик жамиятини барпо этиш, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш борасида амалга ошираётган ислохотларимизда нодавлат нотижорат ташкилотларининг ўрни ва роли беқиёс эканини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Ҳозирги кунда юртимизда 9 мингдан ортиқ нодавлат нотижорат ташкилоти мавжуд, 29 та халқаро ва хорижий ноҳукумат ташкилотларининг филиал ва ваколатхоналари фаолият юритмоқда. 2017 йилда “Нуроний” жамғармаси, Ёшлар иттифоқи, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши, Савдо-саноат палатаси, ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича Республика кенгаши каби нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолиятини такомиллаштириш, уларни қўллаб-қувватлашга қаратилган алоҳида фармон ва қарорлар қабул қилинди. Аммо ана шундай муҳим саъй-ҳаракатларга қарамаздан, аҳолининг муаммоларини тизимли ўрганиш, уларни аниқ ҳал этиш, айниқса, ижтимоий шароити оғир аёлларни қўллаб-қувватлаш, ёшлар ва хотин-қизлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олиш, уларни иш билан таъминлаш масалаларида бу ташкилотларнинг иштироки етарли даражада сезилмапти. Улар фақат номига йиғилишлар ўтказиш билан машғул бўлиб қолмоқда.

Нодавлат нотижорат ташкилотлари бугун айтилган танқидий гаплардан хулоса чиқариб, ўз фаолиятида бурилиш ясади, деб ишонамиз. Ушбу ижтимоий тузилмалар билан амалий мулоқотни йўлга қўйиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурида **Фуқаролик жамиятини ривожлантириш бўйича маслаҳат кенгашини** тузиш мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблайман.

Бу йўналишдаги ана бир долзарб муаммога тўхталиб ўтмоқчиман. Бугунги кунга қадар давлат органлари фаолияти устидан самарали жамоатчилик назоратини амалга оширишнинг аниқ ҳуқуқий механизмлари яратилмаган. Бу эса нодавлат нотижорат ташкилотлари томонидан давлат органлари ва мансабдор шахслар фаолиятини ҳолисона баҳолашга халақит бермоқда. Шундан келиб чиқиб, давлат ва жамият бошқарувида жамоатчилик назоратини амалга оширишнинг таъсирчан ва амалий механизмларини жорий этиш мақсадида **“Жамоатчилик назорати тўғрисида”** ги қонунни қабул қилиш зарур. Шу муносабат билан барча давлат органлари қошида фаолият олиб борадиган жамоатчилик кенгашлари ташкил этишни таъминлайдиган, уларни аҳоли билан бевосита боғладиган кўприк вазифасини бажариши лозим.

Жамиятимиз ҳаётида демократик принципларни мустақамлашда **оммавий ахборот воситалари** муҳим ва таъсирчан омил ҳисобланади. Бу борада чинакам профессионал замонавий журналистикани шакллантириш, хусусан, нодавлат оммавий ахборот воситаларини, ахборот ва таҳлилий Интернет сайтларни молиявий қўллаб-қувватлашга эътибор қаратиш, бунинг учун алоҳида давлат фондини тузиш мақсадга мувофиқ.

(Давоми 4-, 5-, 6-саҳифаларда)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИСГА МУРОЖААТНОМАСИ

(Боши 1-, 2-, 3-саҳифаларда)

Бугунги кунда юртимизда 1 минг 500 дан зиёд оммавий ахборот воситаси фаолият кўрсатмоқда. Улар мулк шакли, йўналиши, ахборот узатиш воситаларига кўра турличадир. Ўз-ўзидан равшан-ки, уларнинг барчасига юқори малакали кадрлар керак.

Афсуски, бундай кенг кўламли вази-фани талаб даражасида ҳал этадиган таянч олий ўқув юрти мамлакатимизда мавжуд эмас. Шу муносабат билан Журналистика ва оммавий коммуникация воситалари университетини ташкил этиш зарур, деб ҳисоблайман.

II. Қонун устуворлигини таъминлаш ва суд-ҳуқуқ тизимини янада ислоҳ қилишнинг устувор йўналишлари

Хурматли депутат ва сенаторлар! Мен бир фикрни такрорлашдан чарчамайман: халқимиз ҳамма нарсадан устун қўядиган адолатни ҳаётимизда том маънода қарор топтириш энг асосий вазифамизга айланиши шарт.

Ўтган бир йил давомида суд ҳокимия-тининг чинакам мустақиллигини таъмин-лаш бўйича кенг кўламли ишлар бошлан-ди. Хусусан, судлар тузилмасини ҳамда судьялик лавозимларига номзодларни танлаш ва тайинлаш тизимини янада такомиллаштириш мақсадида ҳеч қайси ҳокимият бўғинига бўйсунмайдиган орган — Судьялар олий кенгаши ташкил этилди. Кенгаш томонидан судьяликка номзод-ларни танлаш ва тайинлашда таъсирчан жамоатчилик назорати ўрнатилди.

Мазкур соҳадаги ислохотларни давом эттиришимиз лозим. Шу мақсадда Олий Мажлис ҳузурида Суд ҳокимияти мус-тақиллигини таъминлашга қўмакла-шиш комиссиясини ташкил этиш зарур, деб ҳисоблайман. Бу комиссия одам-лардан келиб тушаётган мурожаатлар, халқ билан бевосита учрашув ва мулоқот жараёнида кўтарилаётган масалаларни умумлаштириши, парламент сўрови орқали ҳаққоний вазиятни таҳлил қили-ши, Олий суд ва Судьялар олий кенгаши билан бирга муаммоларни ҳал этиш чо-раларини кўриши лозим.

Суд ҳокимиятининг чинакам мустақил-лигини таъминлаш учун, биринчи навба-да, судьяларни одил судловга таъсир ўтказадиган омиллардан ҳимоя қилиш керак. Тергов ва суд ишига аралашш ҳо-латларини аниқлаш, бунинг учун жавоб-гарликни кучайтириш ва жазо муқаррар-лигини таъминлаш гоёт муҳимдир.

Биз “Хабеас корпус” институтини жор-ий этиш ва тергов олиб боришда суд на-зоратини кучайтириш борасидаги ишлар-ни изчил давом эттирамиз. Шундан келиб чиққан ҳолда, тинтув ўтказишга ва жоно-ят содир этишда гумон қилинган шахс-ларнинг телефондаги мулоқотларини эшитиб туришга санкция бериш ҳуқуқини судларга ўтказиш зарур.

Биз айрим қилмишларни жоноятлар тоифасидан чиқариш ва либераллашти-риш, жиноий жазоларни инсонпарварлик нуқтаи назаридан ўзгартиришга алоҳида эътибор қаратамиз. Шу мақсадда 2018 — 2021 йилларда жоноят ва жоноят-про-цессуал қонунчиликни ривожланти-риш концепциясини қабул қилишимиз ва амалга оширишимиз зарур.

Халқимизнинг кечиримли бўлиш ва бағрикенглик каби азалий қадриятлари-дан келиб чиқиб, жиноий жавобгарлик-ка тортиш муддатларини қайта қўриб чиқиш лозим. Шунингдек, юксак профес-сионал даражада фаолият юритадиган малакали судьяларни тайёрлашга хиз-мат қиладиган Ўзбекистон Республика-си Одил судлов академиясини ташкил этишимиз керак.

Конституция байрамига бағишланган мажлисда таъкидланганидек, бундан буён Ўзбекистонда ҳибса олинган ва жиноий жавобгарликка тортилган шахс-ларга нисбатан қийноққа солиш, руҳий ҳамда жисмоний босим ўтказиш, бошқа гайриинсоний зўравонликка мутлақо йўл қўйилмади. Бундай ҳаракатларни содир этган ходим ёки кимнингдир “буюртма-си”ни бажарган ҳар қандай шахс, ким бў-лишидан қатъи назар, муқаррар қонуний жазога тортилади.

Маҳкумлар ҳуқуқларини таъминлай-диган қўшимча механизмлар яратишни ҳисобга олган ҳолда, жоноят-ижро қонунчилигини янада такомиллаштириш алоҳида аҳамият касб этади.

Жазони ижро этиш муассасалари тизимини танқидий ўрганиш ва тубдан такомиллаштириш доирасида 2018 — 2022 йилларда тегишли чора-тадбирлар

дастурини қабул қилиш режалаштирил-моқда.

Инсон ҳуқуқлари бузилишининг ол-дини олиш мақсадида барча вақтинча сақлаш ва тергов ҳибсхоналари, жазони ижро этиш муассасалари видеокузатув воситалари билан жиҳозланади. Келгуси йилдан бошлаб ички ишлар органлари йўл-патрул ва пост-патрул хизматларини ўз вазифасини бажариш, айниқса, фуқаро-лар билан мулоқот жараёнини қайд этиш имконини берадиган видеокамера-лар билан таъминлаймиз. Бу тизим соҳа-даги мавжуд таъмағирлик ва суиистеъ-молчилик ҳолатларининг олдини олиш имконини яратди.

Ҳозирги вақтда вилоятлар ўртасида йўл-патрул постларининг эскича жойла-шуви ҳаракатланиш эркинлигини чеклаб, савдо-иқтисодий муносабатлар, ички ва ташқи туризм ривожига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Ўзингиз ўйланг, бугунги кунда мамла-катимиз ҳудудидида 60 дан зиёд бундай постлар мавжуд. Энди тасаввур қилинг, оддий одам Хоразмдан Тошкентга маши-нада келмоқчи бўлса, йўлда 17 та пост-дан ўтади. Фарғона водийсидан келаёт-ган киши эса 8 та ана шундай постага дуч келади. Шу муносабат билан вилоятлар чегарасидаги барча йўл-патрул постла-рини тугатиш, патрул хизмати стационар постлари сонини кескин камайтириш ло-зим.

Алоҳида таъкидлаш зарурки, биз ҳуқуқий демократик давлат қураётган эканмиз, ҳар томонлама билимли, юқо-ри малакали, халқаро стандартларга жавоб берадиган, ўз касбининг ҳақиқий фидойиси бўлган ҳуқуқшунос кадрлар тайёрлаш ишларини такомиллаштири-шимиз керак.

Айни пайтда юртимиздаги олий таъ-лим муассасаларига юридик мутахассис-лик бўйича бир йилда 600 га яқин талаба қабул қилинади. Бу жами олий ўқув ор-тларига қабул қилинадиган талабаларнинг аттиги бир фоизини ташкил этади. Ўзин-гиз айтинг, бу билан давлатимиз ва жами-ятимизнинг ҳуқуқшунос мутахассисларга бўлган, тобора ортиб бораётган эҳтиёжи-ни қондириш мумкинми? Албатта, йўқ. Бу борада Тошкент давлат юридик уни-верситетининг ўқув-методик базасини кен-гайтириш билан бирга, мамлакатимизда мазкур йўналишдаги йирик ва нуфузли хорижий олий таълим муассасалари фи-лиалларини ташкил этиш биз учун муҳим вазифа ҳисобланади.

Барчага маълумки, юртимизда охириги йилларда адвокатурани ривожлантириш бўйича эътиборга лойиқ ишлар амалга оширилди. Эндиликда адвокатларнинг консалтинг хизмати, яъни маслаҳат бе-риш ва тадбиркорлик субъектларига ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш борасидаги фаолиятини такомиллаштириш чораларини кўришимиз лозим. Адвокатлар томони-дан юридик хизматлар кўрсатиш бора-сидаги фаолиятини кенгайтириш даркор. Жумладан, тадбиркорларга рухсат бе-рувчи ҳужжатларни расмийлаштиришда қўмаклашиш, давлат органларида вакил-лик қилиш, низоларни судгача ҳал этиш, меҳнат ҳуқуқи бўйича юридик хизматлар кўрсатиш, ҳуқуқий саводхонликни оши-риш каби йўналишларда бундай хизмат-ларни кучайтириш керак.

Барчамизга аёнки, шу вақтгача ҳуқуқ-ни муҳофаза қилувчи органлар ва суд идораларининг асосий вазифаси акса-рият ҳолларда одамларни жазолашдан иборат бўлиб келган. Бу — аччиқ ҳақиқат. Шу муносабат билан бир фикрни алоҳи-да таъкидлаб айтмоқчиман: ҳуқуқ-тарти-бот органлари ходимлари яхши билиб олсин — “текшир-текшир” ва “деди-деди” қабилидаги гаплар асосида жавобгарлик-ка тортишлардан халқимиз қаттиқ чарча-ган.

Ваколат доирасидан чиқиб, барча соҳаларга аралашши, Ватан ва халқ ман-фаати бир четда қолиб, ўз манфаати йў-лида “идора” номини рўқач қилиш даври ўтди. Яъни энди биронта фуқаро қалбаки далиллар, туҳмат ва бўҳтонлар асоси-да жавобгарликка тортилмаслиги шарт. Конституция ва қонун нормалари сўзси ишлаши учун ишончли кафолатлар яра-тишимиз зарур.

Биз ҳар қайси ҳуқуқни муҳофаза қи-лиш органи бевосита ўз ваколати до-ирасидан чиқмайдиган, бир-бирининг функциясини тақдор этмайдиган тизим шакллантиришимиз шарт. Лўнда қилиб айтганда, ички ишлар — жамоат тарти-би ва хавфсизлигини таъминлаш билан,

миллий хавфсизлик — давлатни ички ва ташқи таҳдидлардан ҳимоя қилиш билан шуғулланиши лозим. Прокуратура эса қонунлар ижроси устидан назорат олиб бориши зарур. Судларнинг асосий вази-фаси адолатни қарор топтиришдан ибор-рат. Бунинг учун суд ҳар бир иш юзаси-дан қонуний, асосли ва адолатли қарор чиқариши лозим. Шу мақсадда ўтган бир йил мобайнида суд, прокуратура, ички ишлар органлари фаолиятини тубдан ис-лоҳ қилиш бўйича кенг кўламли ишлар-ни амалга оширдик. Ушбу идораларнинг вазифалари аниқ белгиланиб, уларнинг фаолияти халқ манфаатларига хизмат қилишга йўналтирилмоқда. Лекин бу бо-рада қабул қилинган қатор қонун, фар-мон ва қарорларимиз ҳаётга тўлиқ татбиқ этилди, дейишга, албатта, ҳали эрта.

Кўрилаётган чораларга қарамасдан, ички ишлар идоралари ҳали чинакам “Халқларвар ички ишлар идоралари”га айлангани йўқ.

Прокуратура органларининг эса жа-миятда қонун устуворлигини таъминлаш борасидаги фаолияти етарли эмас.

Суд идоралари ҳали-ҳамон ҳар қан-дай ҳолатда адолат қарор топадиган масканга айлангани йўқ.

Мазкур идоралардаги барча ходимлар фаолияти фуқароларнинг конституция-вий ҳуқуқларини ҳимоя қилишга тўлиқ сафарбар этилмоқда, деб айтолмаймиз. Шу сабабли бу соҳадаги ислохотларни келгусида ҳам қатъий ва изчил давом эт-тирамиз.

Суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи идо-ралар ишига фақат ва фақат халқимиз-нинг ўзи баҳо беради. Улар учун ягона ва энг қаттиқ талаб — бу фуқароларнинг қонуний манфаатларига хизмат қилиш ва уларнинг ҳуқуқларини ҳар қандай хо-латда ҳам ҳимоя қилишдан иборат. Энг асосийси, биз бир идора кўлида барча ваколат ва ресурслар тўлланиб қолиши-га, ўзаро тийиб туриш ва манфаатлар мувозанати принципи бузилишига йўл қўймаслигимиз зарур.

Шу ўринда таъкидлаш жоизки, Миллий хавфсизлик хизмати идоралари бугунги кунгача 26 йил аввал Хукумат тасдиқла-ган Низом асосида фаолият кўрсатиб келмоқда. Бу Низом чорак аср давомида ўзгартирилмагани ва ҳар қандай оддий масала ҳам миллий хавфсизликка таҳ-дид деб баҳоланг келингани ушбу идора ваколатларининг асосиси кенгайиб кети-шига сабаб бўлган.

Айни вақтда дунёнинг баъзи мин-тақаларида юзага келган нотинч вазият аҳоли миграцияси кучайишига, бу эса, ўз навбатида, терроризм ва экстремиз-мнинг тарқалишига ҳамда уларнинг гло-бал муаммолардан бирига айланишига олиб келмоқда. Бундай вазиятда мил-лий давлатчилигимиз, мустақиллигимиз, аҳолиимизнинг тинч ва осойишта ҳаёти ва хавфсизлигимизни сақлаш биз учун энг устувор вазифага айланиб бормоқда. Айнан шу нуқтаи назардан ва глобал-лашув даврининг барча таҳдидларини инобатга олган ҳолда, Миллий хавфсиз-лик хизмати фаолиятини ҳам ислоҳ қи-лиш вақти келди. Шу муносабат билан “**Ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар тўғрисида**”ги ва “**Миллий хавфсиз-лик хизмати тўғрисида**”ги қонунларни ишлаб чиқиш ва қабул қилишни таклиф этаман. Ўйлайманки, ушбу қонунларнинг қабул қилиниши фуқароларнинг кон-ституциявий ҳуқуқ ва эркинликларини ҳамда фаровон ҳаёти кафолатларини янада мустаҳкамлаш учун ҳуқуқий пой-девор яратди.

III. Иқтисодиётни ривожлантириш ва либераллаштиришнинг устувор йўналишлари

Қадрли дўстлар! Ҳаммамиз яхши тушунамиз, ҳар қан-дай ислохот ва ўзгаришни барқарор иқтисодиётсиз амалга ошириб бўлмай-ди. Биз ўтган йил давомида бу борада кенг кўламли ишларни бошладик. Лекин миллий иқтисодиётимизни мустаҳкам-лаш, юртимизни ривожланган давлатлар қаторига олиб чиқиш учун олдимизда ҳали кўплаб вазифалар турибди.

Бугунги кунда дунёда инновацион та-раққиёт моделларини жорий этиш, илгор ғоялар, “нау-хау” ва “ақлли” технология-ларни қўлдан қилиш ҳисобидан тез суръатлар билан ривожланаётган дав-латлар сони тобора ортиб бормоқда. Мамлакатимизда бу йўналишда амалга оширилаётган ишларни, афсуски, қо-ниқарли деб бўлмайди, десам, ўйлай-манки, сизлар ҳам бу фикрга қўшилсиз.

Халқаро валюта фонди маълумот-ларига кўра, аҳоли жон бошига тўғри келадиган ялпи ички маҳсулот ҳажми бўйича Ўзбекистон дунё рейтингидида 187 мамлакат ўртасида 134-ўринда турибди. Ваҳоланки, Ўзбекистон жуда бой табиий ресурсларга, катта иқтисодий салоҳият-га эга бўлган давлат. Юртимиз заминидида олтин, қумуш, мис, уран, нефть, табиий газ, кўмир каби табиий қазилма бойлик-ларнинг катта захиралари мавжуд. Уму-ман, Менделеевнинг кимёвий моддалар жадвалидаги барча элементларни мам-лакатимиздан топиш мумкин.

Биздаги унумдор тупроқ, тўрт фаслда ҳам офтоб чиқиб турадиган қулай иқлим ва бетакрор табиатни, ўзингиз айтинг, яна қаерда топиш мумкин?

Ҳамма гап ана шу бебаҳо бойликни халқимиз манфаати йўлида оқилона ва самарали ишлати олишда. Лекин, очик тан олишимиз керак, бу масалада биз орқада қолмоқдамиз. Масалан, 2017 йилда юртимизда газ ишлаб чиқариш ҳажми 56,5 миллиард куб метрни ташкил этди. Аммо мазкур соҳа йиллар давоми-да модернизация қилинмагани туфай-ли йўқотиш микдори жуда катта — 20-23 фоизни ташкил этмоқда. Бу бойликнинг катта қисми бекордан-бекорга исроф бўлаётгани албатта барчамизни ўйланти-риши, ташвишга солиши керак. Чунки Худо бундай неъматни ҳаммага ҳам бер-маган. Уни қадрлаш, ҳар бир мисқолини асраб-авайлаб ишлатиш керак.

Иқтисодиёт — бу ҳисоб-китоб дегани. Ҳар бир ишимизда пухта ҳисоб-китоб би-ринчи ўринда туриши лозим. Акс ҳолда, ҳамма ишимиз эски ҳаммом, эски тос бўлиб қолаверади. Мана, масалан, 2018 йилда 66 миллиард куб метр табиий газ ишлаб чиқаришимиз керак. Шундан 17 миллиард куб метр газ “Ўзбекэнерго” ак-циядорлик жамиятига етказиб берилади. Бунинг ҳисобидан 56 миллиард киловатт электр энергияси ишлаб чиқарилади. Афсуски, бизда электр узатиш тармоқла-ри эскириб кетган. Бунинг оқибатида 15-20 фоиз электр энергияси истеъмолчига етиб бормасдан, тармоқнинг ўзида беҳу-да йўқотилмоқда.

Ёки яна бир мисол. “Ўзимёсаноат” акциядорлик жамияти тарихига кир-адиган корхоналар томонидан йилига 10 миллиард куб метр табиий газ истеъмол қилинади. Шу асосда минерал ўғитлар ишлаб чиқарилиб, фермерларимизга етказиб берилади. Фермер ҳўжаликлар-идан бунинг учун маблағлар ўз вақтида ундирилмагани сабабли “Ўзимёсаноат” корхоналари 2017 йил 1 декабрда та-биий газдан 890 миллиард сўм қарздор бўлиб қолган.

Бозор шароитида маҳсулот етказиб берувчи ҳам, истеъмолчи ҳам ўз шарт-нома мажбуриятларини тўлиқ бажариши керак. Акс ҳолда, бир жойда депсиниб, бошимиз муаммодан чиқмайди.

Иқтисодиётда бошқарув тизими эскир-гани, инновацион ғояларни қўллаб-қув-ватлаш бўйича самарали механизмлар ўз вақтида жорий қилинмагани ҳам жид-дий муаммо бўлиб қолмоқда. Шунингдек, технологик қоқоқлик, ресурс ва энергия-ни тежайдиган технологиялар, муқобил энергия манбаларини татбиқ этишнинг суслми ҳам иқтисодий тараққиёт йўли-да тўсиқ бўлмоқда.

Энг ёмони, истиқболли йирик лойиҳа-ларни белгилаш ва амалга оширишда жиддий хатоликларга йўл қўйилгани, хорижий кредитлар самарасиз ишларга сарфлангани иқтисодиёт ривожига ҳа-лақат бермоқда. Масалан, мамлакатим-изда 25 йил давомида олинган кредит-ларнинг аксарияти етарлича иқтисодий самара бермаганини турли эксперт ва мутахассислар очик тан олмақда. Мисол учун, Қорақалпоғистонда барпо этил-ган Устойт газ-кимё мажмуаси қутилган иқтисодий фойдани бермапти. Молия вазирлигида ўтирган баъзи “валломат-лар” вақтида бу — дунёдаги энг зўр лойи-ҳа, деб бутун оламга жар солган эди. Ле-кин қани натижа?

Бундай ачинарли ҳолатни халқимиз-нинг энг ўткир эҳтиёжлари билан боғлиқ ижтимоий дастурлар бўйича ҳам кўриш мумкин. Мисол учун, аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш мақсадида охири-ги 10 йилда 17 та лойиҳа доирасида 618 миллион доллардан зиёд хорижий кре-дит маблағлари жалб этилди. Агар шун-ча валюта-халқимиз турмуш шароитини яхшилаш учун самарали ишлатилиб, аниқ натижага эришилганида, албатта, бу ишда ташаббускор бўлган иқтисо-

диёт комплексининг раҳбарларига бугун минг бор раҳматлар айтар эдик. Лекин, афсуски, бундай бўлгани йўқ. Бошлан-ган лойиҳаларнинг кўпчилиги охирига етказилмади. Ичимлик суви қанча-қанча одамлар учун ҳали ҳам ширин орзули-гича қолмоқда. Уларнинг умиди, ишончи оқланмагани учун ким жавоб беради?

Биз, аввало, четдан кредит ва сармоя-лар олиб келиш бўйича самарали тизим яратишимиз, ҳар бир кредитни аниқ ишлатишни ўрганишимиз лозим. Бу ма-салада етти ўлчаб, бир марта кесадиған, оқибатини пухта ўйлаб иш олиб боради-ған давр келди.

Шу нуқтаи назардан, давлатнинг ин-новацион янгилашиш дастурини шакл-лантириш, инновация ва инвестиция-лардан самарали фойдаланадиган янги авлод кадрларини, янги сармоядорлар синфини тайёрлаш ўта муҳим аҳамиятта эга. Бунинг учун Ўзбекистонни техно-логик ривожлантириш ва ички бозор-ни модернизация қилиш бўйича куч-ли миллий ғоя, миллий дастур керак. Ушбу дастур Ўзбекистонни жаҳондаги тараққий топган мамлакатлар қаторига теэрқ олиб чиқишга имкон яратиши ло-зим.

Мамлакатимизда асосий энергия ре-сурсларининг нархи паст бўлиб қола-ётгани бозор иқтисодиёти шароитида ўзини оқламаслигини албатта ҳаммамиз яхши тушунамиз. Масалан, Ўзбекистон-да аҳоли ва саноат корхоналари учун 1 мегаватт соат электр энергиянинг нар-хи 25 АҚШ долларини ташкил этади. Германияда эса бу нарх аҳоли учун — 332 доллар, корхоналар учун — 144 доллар-дан иборат. Россияда тегишлича 47 ва 51 долларни, Ҳиндистонда 68 ва 87 дол-ларни ташкил этади. Шунингдек, 1000 куб метр табиий газнинг нархи Ўзбекис-тонда 32,9 доллар, Швецияда 1552, Португалияда 1132 доллардан зиёд, Италияда 1045, Германияда 785 доллар-дан, Англияда эса 770 доллардан ортиқ-ни ташкил этади. Бу рақам Россияда 83 доллардан, Қозоғистонда 45 доллардан зиёддир.

Кўриниб турибдики, бизда энергия ва табиий газ ресурслари ривожланган давлатларга нисбатан бир неча баро-бар арзон. Лекин ресурслардан оқилона фойдаланиш йўлиги натижасида тан-нарниҳинг пасайишига, маҳсулот ҳажми ўсишига эришиш қийин бўлмоқда.

Энергия ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш учун мамла-катимиз энергетика тизимини ислоҳ қи-лишимиз, бу борада аниқ стратегия ишлаб чиқишимиз лозим. Аввало, самарасиз ва зарар билан ишлайдиган корхоналарни хусусийлаштириш, монополияни туга-тиш керак. Шунингдек, электр энергия-си етказиб беришда рақобат муҳитини шакллантириш ва муқобил энергия ман-баларидан фойдаланишни рағбатланти-риш зарур. Бунинг учун хусусий секторни кенг жалб этган ҳолда, ишлаб чиқариш-ни молиялаштириш бўйича бозор меха-низмларига ўтиш талаб этилади.

Биз 2018 йилни Фаол тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва технологиялар-ни қўллаб-қувватлаш йили деб эълон қилган эканмиз, келгуси йили фаол тад-биркорликни ривожлантириш эътибори-миз марказида бўлади. Бу соҳани қўл-лаб-қувватлаш, бизнес субъектларини жадал ва барқарор ривожлантириш йў-лидаги тўсиқ ва ғовларни бартараф этиш бўйича зарур чоралар кўрилади.

Афсуски, тадбиркорлик фаолиятини ташкил этишда ҳали ҳам муаммолар йўқ эмас.

Юртимизда тадбиркорлик нима учун қутилган даражада ривожланмапти? Чунки бу соҳа вакилларини асоссиз ра-вишда текшириш ҳолатлари кўп. Очиғи-ни айтганда, тадбиркорликнинг эркин ривожланишига ўзиним — давлат идо-ралари йўл қўймаймиз. Ҳеч кимга ке-рак бўлмаган тартиб-таомиллар ҳамон сақланиб қолмоқда, жойларда кўпгина амалдорлар фақат ўз шахсий манфаати-ни ўйлаб иш кўрмоқда.

Бу ҳақда гапирганда, машҳур давлат ва сиёсат арбоби Уинстон Черчилнинг бир гапи беихтиёр эсга тушади. Қаранг, у нима деб ёзган экан: “**Баъзилар тад-биркор деганда соғин сигирни, фақат санокли одамларгина тадбиркор де-ганда оғир аравини тортаётган меҳнат-каш отни тушунади**”.

Ўйлайманки, бу гапларнинг нақадар тўғри эканига изоҳ беришнинг ҳождати йўқ. (Давоми 5-, 6-саҳифаларда)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИСГА МУРОЖААТНОМАСИ

(Боши 1-, 2-, 3-, 4-саҳифаларда)

Бозор иқтисодиётининг талаби шундайки, ресурс ва имкониятлардан фойдаланиш имкони, яъни фаолият майдони ҳаммага тенг бўлиши керак. Яккахокимликка ҳеч кимнинг ҳақи йўқ. Шу нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, аҳоли эҳтиёжи учун зарур бўлган маҳсулотларни мамлакатимизга импорт қилиш фақат айрим гуруҳлар қўлида тўлланиб, улар учун мўмай даромад манбаига айланиб қолганини адолатдан деб бўлмайди.

Батзи бир корхоналарга имтиёзлар бериш орқали ўзимиз эркин рақобат муҳитини бўғиб, нархларнинг барқарор бўлишига салбий таъсир кўрсатмоқдамиз.

Энди биз бундай амалиётдан воз кечамиз. Бу масалада ҳаммага тенг шароит яратилади. Имтиёзлар айрим корхоналарга эмас, балки алоҳида ишлаб чиқариш ва хизмат турларини рағбатлантириш мақсадига берилади. Имтиёзн рўқча қилиб, энг муҳим фаолият турларини тўла монополия қилиб олишга мутлақо йўл қўйилмайди.

Бозор иқтисодиёти шароитида тенг ва ҳалол рақобат муҳитини яратиш мақсадига **“Мамлакат озиқ-овқат хавфсизлигини янада самарали таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида”**ги фармон лойиҳаси ишлаб чиқилиб, кенг жамоатчилик муҳокамасига қўйилди.

Қўпчиликка яхши аён: божхона тартиб-таомилларининг мураккаблиги тадбиркорликка тўққинлик қилаётган асосий омиллардан бири ҳисобланади.

Жаҳон банкининг ҳисоботида кўра, экспорт-импорт ҳужжатларини расмийлаштириш бўйича Ўзбекистон 190 та давлат орасида 175-ўринда тургани ачинарли, албатта. Айтилган божхона ҳужжатларини расмийлаштириш учун Бельгияда 1 соат кифоя қилса, бизда бунга 1 ойлаб муддат сарфланади.

Импорт товарлар ҳар бир божхона режимида алоҳида-алоҳида текширувдан ўтказилади. Бундай божхона режими бизда бир нечта. Нима учун мамлакатимиз худудининг ўзида битта юк бир нечта марта текширилиши керак? Бундан ким манфаатдор? Ҳар бир текшириш харажат талаб қилади-ку! Нима, бизнинг молиявий имкониятларимиз чексизми? Бундан ташқари, товарнинг турига қараб мувофиқлик, гигиеник ёки ветеринария бўйича сертификатласиз товарларни божхона омборидан чиқаришга йўл қўйилмайди. Бизнинг ҳар бир божхона омборимиз экспорт-лабораториялар билан жиҳозланган эмасми? Бу жараёнлар қанчалик очик ва ошқора, нега бу ҳақда мутасадди идоралар бонг урмайди?

Барча ривожланган давлатларда божхона кўриги хавф-хатардан огоҳ этиш тизими орқали амалга оширилади. Бу ҳам давлат ресурсларини, ҳам тадбиркорларнинг вақтини тежайди. Лекин бу тизим бизда ҳанузгача жорий этилмаган. Келгуси йилдан бошлаб тадбиркорлик субъектлари учун божхона кўригига хавф-хатардан огоҳ этиш тизими, яъни тадбиркорлар қанчалик ҳалол эканига қараб, уларни “яшил” ва “қизил” йўлаклар орқали ўтказишни жорий этамиз.

Шу муносабат билан Вазирлар Маҳкамаси (А.Арипов) 2 ой муддатда тегишли қарор лойиҳасини тайёрлаб, киритиши зарур.

Айни вақтда ноқонуний текширишлар, хусусий бизнес фаолиятига асоссиз аралишишга қарши курашни кучайтириш керак. Шу мақсадда тадбиркорлик субъектлари фаолиятини текшириш тизимини тубдан қайта қўриб чиқиш лозим.

Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича республика кенгаши фаолияти давр талабига жавоб бермаяпти. Буни очик тан олиш керак. Ўзингиз ўйланг, ушбу кенгашнинг ишчи органи ҳам, энг кўп текшириш ўтказадиган нazorат органи ҳам – солиқ идорасининг ўзи. Текшириш учун ҳам ўзи рухсат берса, ҳам ўзи текширса, буни қандай тушуниш мумкин?

Шу муносабат билан текширишлар ўтказишга рухсат беришнинг махсус электрон ахборот тизимига ўтиш ва унинг назоратини Бош прокуратурага юклаш мақсадга мувофиқ, деб ўйлайман.

Биз 2018 йилга Фаол тадбиркорлик, инновацион гоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йили, деб ном берганимиз муносабати билан барча тадбиркорлик субъектларининг молиявий-ҳўжалик фаолиятини текширишни 2 йилга тўхтатсак, нима дейсизлар?

Бош прокурор бошчилигида назорат қилувчи органлар раҳбарлари ҳар ойда

намунали, фаол тадбиркорлар билан учрашувлар ташкил этиб, уларни қийнаётган муаммоларни эшитиш, қонуний фаолиятига тўққинлик қилаётган камчиликларни аниқлаш ва бартараф этиш чораларини қўриб бориши талаб этилади.

Тадбиркорлар ҳуқуқларини ишончли ҳимоя қилишда Савдо-саноат палатаси томошабин бўлиб ўтирмаслиги лозим. Шу билан бирга, палата фақат давлат органлари ёки мансабдор шахслар томонидан йўл қўйилаётган камчиликларни муҳокама қилмасдан, тадбиркорлар содир этаётган номаъқул ишларни, айниқса, жиноятларни танқидий муҳокама қилиши зарур.

Тадбиркорлар ҳамжамияти нопок тадбиркорларга нисбатан муросасиз бўлиши лозим. Уларга нисбатан биринчи навбатда давлат эмас, балки тадбиркорларнинг ўзлари муносабат билдирадиган ва ушбу муҳит софлигини таъминлайдиган тизим яратишимиз керак.

Яна бир муҳим масала – юртимизда фонд бозори, фонд биржасини янада ривожлантириш учун Қимматли қозғолар бозорини мувофиқлаштириш ва ривожлантириш маркази ишини тубдан қайта ташкил этиш лозим.

Биз бўш турган давлат мулк объектларини ўзаро шериклик асосида хусусий секторга ўтказиш бўйича ишларни давом эттирамиз. Интернет тармоғида электрон савдолар ва аукционлар орқали ер участкаларини, жумладан, тадбиркорлар учун ажратишнинг ягона тартибини ўрнатиш зарур. Шу мақсадда 2018 йилдан бошлаб электрон савдо майдонлари орқали давлат активларини сотиш бўйича электрон тизим ташкил этилади.

Иқтисодиётни ривожлантиришда пухта ва барқарор банк-молия тизими улкан аҳамиятга эга. Биз аҳоли ва тадбиркорлик субъектларининг банк тизимига ишончини кучайтирмасдан туриб, “яширин иқтисодиёт”дан тўлиқ ҳалос бўла олмаимиз.

2018 йилда банк тизими фаолиятини ривожлантириш бўйича белгиланган вазифаларни амалга оширишда банклар билан тадбиркорлик субъектлари ўртасида самарали ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик муносабатларини таъминлаш масалаларига асосий эътиборни қаратиш зарур.

Валюта бозорини ислоҳ қилишга қарши бўлган айрим “экспертлар”нинг иқтисодиётини ва “маслаҳат”ларига қарамасдан, биз қисқа муддатда халқаро стандартлар асосида валютани либераллаштириш жараёнини бошладик. Лекин биз яхши тушунамизки, бу иш ушбу соҳадаги ислохотларнинг бошланиши, ҳолос.

Валюта сиёсати бизнес ва иқтисодиётни ривожлантириш манфаатларига тўлиқ хизмат қилиши, инвестиция фаолиятига ижобий туртки бериши лозим.

2018 йилда солиқ сиёсатини амалга оширишда кескин чора-тадбирлардан воз кечамиз. Чунки ислохотлар даврида давлат тизимининг узлуқсиз фаолият кўрсатиши учун бюджет барқарорлиги сув билан ҳаводек зарур.

Ўзбекистонда йирик инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш ниятида бўлган инвесторлар учун мамлакатимизни жозибали қилиш мақсадида солиқ тизимини такомиллаштириш бўйича ҳали кўп иш қилишимиз керак.

Барча бизнес тоифалари учун солиқ юкни камайтириш ва қўлайлаштириш, шу асосда ишлаб чиқариш ва солиққа тортиладиган базани кенгайтириш зарур.

Ўз эҳтиёжи учун объектлар кураётган, янги ташкил этилган кичик ва ўрта тадбиркорлик субъектларига ягона солиқ тўловини маълум муддатга кечиктириш ҳуқуқини бериш даркор. Шунингдек, кичик корхоналар учун қўшимча қиймат солиғи тўлашга ўтишни рағбатлантириш шарт.

Шу билан бирга, тез ривожланаётган, йириклашиб бораётган корхоналарни рағбатлантириш сиёсатига ўтиш лозим.

Солиқ имтиёзлари беришда индивидуал ёндашувлардан воз кечиб, уларни фақат иқтисодиётнинг маълум тармоқлари учун қўллаш амалиётига ўтишни тақлиф этаман.

Энг муҳими, инвесторлар назари билан қараганда, солиқ тизими узоқ муддат давомида аниқ ва тушунарли бўлиши керак. Шунинг учун солиқ тизимида пухта ўйланган, узоқ муддатта мўлжалланган сиёсатни амалга ошириш лозим.

Биз мамлакатимиз бюджет тизимини қайта қўриб чиқишимиз, бюджет даромадлари ва харажатлари халқимиз учун очик ва ошқора бўлишини таъминлашимиз зарур.

Шу ўринда таъкидлаш керакики, қуни

кеча бўлиб ўтган Сенат мажлисида Ўзбекистон Республикасининг 2018 йилги давлат бюджети ҳамда солиқ тизимини такомиллаштириш билан боғлиқ муҳим қонунлар маъқулланди. Ушбу қонунларга имзо қўйишда мен уларда халқимиз манфаатларини тўла акс эттириш, тадбиркорлар ва инвесторлар учун янада қулай шароит яратиш, худудларимизни ривожлантириш бўйича аниқ чоралар назарда тутилганини, йўқми – шунга алоҳида эътибор қаратаман. **Керак бўлса, бу қонунларни оддий одамларимиз ва тадбиркорларимиз манфаати нуқтаи назаридан қайта қўриб чиқишга ҳам тайёрман.**

Бизда энг катта муаммо нима, биласизларми?

Бизда инвестиция дастурларини шакллантиришда пухта режалаштирилган, узоқ муддатта мўлжалланган ягона концепция йўқ.

Ҳар бир давлат ташрифида биз хорижий инвестицияларни жалб қилиш бўйича бир неча миллиард долларлик келишувларга эришмоқдамиз. Аммо бу келишувларни амалга ошириш жуда сусткашлик билан бормоқда. Негаки, бу борада аниқ ишлайдиган тизим мавжуд эмас.

Амалдаги инвестиция дастурларида аниқ бир лойиҳага оид маълумотлар йўқ. Дастурларни шакллантиришда Иқтисодиёт вазирлиги, маҳаллий ҳокимликлар фақат рақамлар ортидан қувиш билан банд. Улар шу мақсадда иқтисодий наф бермайдиган, истиқболи йўқ, молиялаштириш манбалари аниқ бўлмаган лойиҳаларни ҳам дастурга қўшиб юбориш, лойиҳа нархини асоссиз ошириб кўрсатиш, бир сўз билан айтганда, кўзбўямачилик билан шугулланмоқда.

Бундай нохуш амалиётга чек қўйиш вақти келди. Биз бу ҳолатларга барҳам бериш ва инвестицияларни иқтисодиётнинг реал секторига жалб қилиш, лойиҳаларни шакллантиришнинг бутунлай янги механизмининг жорий этиш бўйича қарор қабул қилдик. Шошма-шошарлик билан ишлаб чиқариладиган сохта инвестиция дастурларини қабул қилиш амалиётини бутунлай воз кечилди.

Бундан буён ривожланишнинг узоқ муддатта мўлжалланган концепциялари ишлаб чиқилади. Бу борада биринчи қадам сифатида Ўзбекистон Республикасининг ривожланиш давлат дастурлари қабул қилиниб, мазкур дастурларни молиялаштириш фонди ташкил этилди.

Иқтисодиётни ривожлантиришда аҳоли қўлида тўпланган маблағларни инвестиция шаклида ҳаракатга келтириш, одамларда тадбиркорлик ҳиссини кучайтириш муҳим вазифаларимиздан биридир. Шу мақсадда Интернет тармоғида маҳаллий ва хорижий инвесторларни керакли статистик ахборотлар билан таъминлайдиган, бизнес юрийтиш учун яратилган шароитлар ҳақида маълумот берадиган **“Инвестиция портали”** очишни тақлиф этаман.

Хорижий тажрибалар асосида барча инвесторлар учун туну кун ишлайдиган бепул мобил телефонлар алоқасини ташкил этиш зарур. Чет эл инвесторлари учун ўз капиталини тезроқ олиб чиқиб кетмасдан, уни қайта инвестиция қилишга ундайдиган рағбатлантириш тизимини яратиш ҳақида ҳам ўйлаб кўриш лозим.

Ҳокимлар, давлат органлари ва ташкилотлари раҳбарларининг инвестицияларни жалб этиш, хорижий инвесторлар билан ҳамкорлик қилиш, янги ишлаб чиқариш турларини ташкил этиш, иш ўринлари яратиш бўйича фаоллигини ошириш зарур. Кейинги йилдан бошлаб жойларда инвесторлар учун яратилган шароитларни аниқлаш бўйича рейтинг натижалари эълон қилиб борилади, керак бўлса, худуд раҳбарлари фаолиятига айна шу мезон асосида баҳо берилади.

Маълумки, бугунги кунда дунёнинг 33 та мамлакатда элчихоналаримиз мавжуд. Лекин мамлакатимизнинг инвестиция соҳасидаги жозибасини ошириш, хорижий инвестицияларни кенг жалб этишга қўмаклашиш бўйича Ташқи ишлар вазирлиги ўз имкониятларидан тўлиқ фойдаланяптими? Элчихоналардаги савдо-иқтисодий масалалар бўйича маслаҳатчиларнинг иши қониқарлими?

Элчиларимиз учун иқтисодиёт, инвестиция масалалари, афсуски, иккинчи даражали бўлиб қолган. Улар фақатгина “сиёсат” билан банд. Элчихоналарда иқтисодиёт, молия, инвестиция масалалари бўйича мутахассислар етишмайди. Бундан буён, керак бўлса, ҳар бир элчихона ходимини лавозимга тайинлашда уларнинг иқтисодий билим ва қўникмала-

рини алоҳида ўрганиш тизимини жорий қилиш зарур.

Ҳурматли дўстлар!

Ташқи иқтисодий соҳада ҳали ишга солинмаган катта имконият ва захиралар мавжудлигини таъкидлаш лозим. Бу борада биз Марказий Осиё мамлакатлари ва йирик шерикларимиз – Хитой, Россия, Жанубий Корея, АҚШ, Туркия, Европа Иттифоқи мамлакатлари билан савдо-иқтисодий алоқаларни кенгайтиришни давом эттирамиз.

Келгуси йилда Ўзбекистон Республикасининг ташқи савдо юklarини жаҳондаги ва минтақадаги асосий бозорларга олиб чиқадиган ишончли транспорт ва транзит йўлакларини изчил шакллантиришга алоҳида эътибор қаратиш лозим.

Бугунги кунда бизнинг асосий юklarимиз Қозоғистон транзит йўлакларини орқали, айниқса, энг кўп юklar “Сариогоч” станциясидан ўтади ва бу маршрут имкониятлари бизнинг эҳтиёжларимизни тўлиқ қондиришда, деб айтолмаймиз. Ушбу станциядан товарларни Ўзбекистон худудига олиб киришда электровозлар, замонавий терминаллар етишмаслиги, темир йўл тармоқларидаги бандлик маҳсулотларнинг узоқ муддат қолиб кетишига сабаб бўлмоқда. Бу эса мамлакатимиз иқтисодиётига салбий таъсир кўрсатмоқда. Шу сабабли логистик маршрутларни диверсификация қилиш, бу борада қўшниларимиз билан амалий музокара-лар ўтказиш зарур.

Хитой давлатининг ташаббуси билан амалга оширилаётган “Бир макон, бир йўл” лойиҳаси доирасида мамлакатимизнинг транспорт-коммуникация инфратузилмалари соҳасидаги имкониятларини ошириш лозим. Транзит давлатлар, хусусан, Туркменистон, Эрон, Қозоғистон, Россия, Озарбайжон ва Грузия худудларидан асосий экспорт юklarини транзит шаклида ташинишда преференцияларга эга бўлиш ҳақида жиддий ўйлашимиз керак. Шу сабабли хорижий ва маҳаллий инвесторларнинг логистика соҳасида аниқ лойиҳаларни амалга ошириш бора-сидаги ҳаракатларини рағбатлантиришимиз даркор.

Шунингдек, миллий юк ташувчиларни қўллаб-қувватлаш, тадбиркорларга қўшимча шароитлар яратиш мақсадида **“Миллий логистика портали”**ни ташкил этиш лозим.

Келгуси йилда Жаҳон савдо ташкилотига аъзо бўлиш бўйича музокараларни қайта бошлаймиз. Экспортни янада рағбатлантириш мақсадида техник жиҳатдан тартибга солиш тизимини халқаро стандартларга уйғунлаштириш лозим. Асосий мақсадларимиздан бири – ташқи бозорга сифатли ва сертификатланган маҳсулотларни **“Ўзбек бренди”** номи билан олиб чиқишдан иборат.

Ҳозирги кунда миллий иқтисодиётга юқори даромад келтирадиган истиқболли тармоқлардан бири – бу туризмдир. Ўзбекистон туризм соҳасида улкан салоҳиятга эга бўлган давлат ҳисобланади. Юртимизда 7 минг 300 дан ортиқ маданий мерос объектлари мавжуд ва уларнинг аксарияти ЮНЕСКО рўйхатига кири-тилган.

Шу билан бирга, мамлакатимизнинг бетақорр табиати, гўзал дам олиш зоналари имкониятларидан фойдаланиб, янги туристик йўналишлар очиш мумкин. Бу соҳага жаҳон брендларини фаол жалб этган ҳолда, биз зиёрат туризми, экологик, маърифий, этнографик, гастрономик туризм ва бо ҳолатини бошқа тармоқларини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратишимиз зарур. Бу борада давлат-хусусий шериклик муносабатларини қўллаш соҳани тараққий эттиришда кенг имкониятлар очишини ҳисобга олишимиз лозим.

Самарқанд, Бухоро, Тошкент шаҳарларидаги муқаддас қадамжолар ва ёдгорликларни зиёрат қилишдан иборат бўлган **“кичик ҳаж”** дастурини ривожлантириш ва жадаллаштириш зарур. Ички туризм соҳасидаги катта имкониятларни ҳам тўлиқ ишга солиш лозим.

Бош вазир ўринбосари С.Холмуродов ва Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси раиси А.Абдухакимов ана шу масалаларни ҳал этиш бўйича ҳужжатларни бир ой муддатда ишлаб чиқиб, тақдим этсин.

Ҳурматли мажлис қатнашчилари! Рухсатингиз билан, иқтисодиётимиздаги етакчи тармоқ – қишлоқ ҳўжалиги соҳасидаги энг муҳим вазифаларга тўғралиб ўтмоқчиман.

Шу йил 9 декабрда бўлиб ўтган Қишлоқ

ҳўжалиги ходимлари кўнига бағишланган йилгида биз бу ҳақда батафсил гапла-шиб олдик. Айтилган фикрларни тақор-ламасдан, қуйидаги муҳим масалаларга эътибор қаратиш зарур, деб ҳисоблай-ман.

Маълумки, ҳозирги кунда юртимизда 51 фойздан зиёд аҳоли қишлоқ жой-ларда яшайди. Бироқ қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларининг мамлакат ялпи ички маҳсулотидagi улуши 17 фойздан ош-майди. Аграр соҳа маҳсулотларини қайта ишлаш ҳажми эса 10 фойзга ҳам етмай-ди. Ҳолбуки, ривожланган давлатларда бу кўрсаткич 50 фойздан ортиқни ташкил этади. Шу муносабат билан қишлоқ ҳў-жалигини янада ислоҳ қилиш бўйича комплекс дастур ишлаб чиқиш лозим.

Айниқса, озиқ-овқат хавфсизлиги муаммосини ҳал этиш, генетик модифи-кация қилинган маҳсулотлар етиштир-маслик бўйича қатъий назорат ўрнатишга алоҳида эътибор қаратиш талаб этилади. Сўнгги йилларда мамлакатимиз бозорла-рида импорт мева-сабзавот маҳсулот-лари қўнайиб бораётгани бизни албатта ҳўшёрликка чақиради керак. Бундай ҳо-латнинг олдини олиш учун, аввало, йўқо-либ бораётган қадимги навларни тиклаш, селекция ишларини оқилона ва самара-ли йўлга қўйиш, соҳага илм-фан ютуқла-ри, инновацион ишланмаларни кенг жо-рий этишимиз зарур.

Маълумки, мамлакатимиз тўқимачи-лик санoати 1 миллион 400 минг тонна-гача пахта толасини қайта ишлаш им-кониятига эга. Бу республикаимиздаги тайёр маҳсулот ишлаб чиқарувчилар эҳтиёжи-ни тўлиқ қоплай олади. Лекин пахта то-ласини қайта ишлаш санoатини бошқа-ришда кўпгина муаммолар мавжуд. Бу эса пахта хомашёсини ишлаб чиқариш ва қайта ишлашда рентабеллиқнинг па-сайишига олиб келмоқда. Шу муносабат билан соҳадаги муаммоларни ҳал этиш, маҳаллий ишлаб чиқарувчиларни янада рағбатлантиришга оид алоҳида фармон қабул қилинди. Бугунги кунча ўзимиз-нинг тўқимачилик корхоналаримизга па-хта хомашёсини фақат “Ўзпахтасаноат” акциядорлик жамияти орқали сотар эдик. Фармонга мувофиқ тўқимачилик кор-хоналари пахта хомашёсини энди тўғри-дан-тўғри тузилган шартнома асосида бевосита фермерлардан сотиб олиш им-кониятига эга бўлди.

Навоий, Бухоро ва Сирдарё вилоят-ларида пахта-тўқимачилик кластерлари-ни яратиш доирасида пахта хомашёсини бозор талаблари асосида етиштириш, нарх-навоини шакллантириш ва сотишни ташкил этиш бўйича тажриба бошлан-ди. Келгусида бундай ижобий тажрибани бутун мамлакатимиз миқёсида жорий қи-лишни бугун ҳаётнинг ўзи тақозо этмоқда.

Чорвачилик соҳасига тўхталадиган бўлсак, қорамол ва парранда сонини кўпайтириш, бу борада сифат ва маҳсул-дорликка эришиш учун етарли шароит яратишимиз зарур. Яқин истиқболда ҳар бир туманда ихтисослаштирилган бўр-доқичилик комплекслари, юқори техно-логик паррандачилик фабрикалари, шу-нингдек, иссиқхона ҳўжаликларини ташкил этилиши лозим.

Биз ҳозирги вақтда 1,5-2 миллиард доллар миқдориди мева-сабзавот маҳсу-лотларини экспорт қилмоқдамиз. Лекин ушбу соҳада йилга 10-15 миллиард дол-лар маҳсулот экспорт қилиш имконияти мавжуд. Маҳсулот тайёрлаш ва экспорт қилишда **“Ўзагроэкспорт”** акциядорлик жамияти, биржалар, агрофирмалар ва улгуржи компаниялар катта роль ўйнаши лозим.

Қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларини са-марали реализация қилиш жуда муҳим масаладир. Шу мақсадда фермер ҳўжа-ликларида етиштирилган маҳсулот-лар ҳажми ва миқдори ҳақидаги маъ-лумотларнинг ягона базасини яратиш зарур.

Қадри қанча кўп бўлсин! Шу ўринда худудларни жадал иқти-содий ривожлантириш ҳақида ҳам қисқача тўхталиб ўтмоқчиман. Бу борада маҳаллий давлат ҳокимияти органлари-нинг ваколатлари, имконият ва жавобгар-лигини кенгайтириш мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблайман.

Бугунги кунда мамлакатимизнинг 9 та туманида хорижий инвестиция иштиро-кида биронта ҳам корхона ташкил этил-маган. Тўғридан-тўғри инвестициялар асосан Тошкент шаҳри, Тошкент ва Са-марқанд вилоятлари ҳамда Фаргона во-дийсига тўғри келмоқда.

(Давоми 6-саҳифада)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ОЛИЙ МАЖЛИСГА МУРОЖААТНОМАСИ

(Боши 1-, 2-, 3-, 4-, 5-саҳифаларда)

Худудларда замонавий ишлаб чиқариш ва муҳандислик-коммуникация тармоқлари бўйича лойиҳаларни давлат-ижтимоий шериклик муносабатларини кучайтириш орқали тўлиқ амалга оширишимиз зарур. Бироқ бу борада етарли иш олиб борилаётганини қайд этиш жоиз. Шунинг учун **Давлат-хусусий шериклик муносабатларини жорий этиш концепциясини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш** керак.

Иқтисодиётимизнинг тўла ишга солинмаган, катта салоҳиятга эга йўналишларидан бири — бу **қурилиш соҳасидир**. Келгуси йилда қурилиш соҳасини ислоҳ қилиш ва жадал ривожлантириш асосий вазифалардан бири бўлади.

Биз қурилиш-пудрат ташкилотлари ва қурувчиларнинг замонавий авлодини яратиб устида жиддий бош қотиришимиз зарур. Шу мақсадда **қурилиш соҳасини 2030 йилгача инновацион ривожлантириш дастури** ишлаб чиқилди. Бу борада хориждан малакали мутахассисларни жалб этиш ва маҳаллий мутахассисларнинг чет мамлакатларда малака ошириши учун барча зарур шароитни яратамиз.

Келгуси йилда шахар ва қишлоқларимизнинг меъморий қиёфасини янада яхшилаш борасидаги ишларни изчил давом эттирамиз.

Биз бир нарсани унутмаслигимиз керак: ҳар бир бино, у бочча бўладими, шифохона бўладими, ўз асосий вазифасини бажаришдан ташқари, кўриниши билан одамларнинг кайфиятига ҳам бевосита таъсир этади. Шу сабабли худудларда қурилиш режалаштирилаётган ижтимоий объектларни лойиҳалаштиришда эски қоидалардан воз кечиб, инновацион ёндашувларни жорий этиш зарур.

Аҳоли, айниқса, ёш оилалар, эски уйларда яшаётган ва бошқа тоғфадга фуқароларнинг эҳтиёжини ҳисобга олиб, биз арзон ва сифатли уй-жойлар қуриш бўйича ишларни изчил давом эттирамиз. Шу мақсадда 2018 йилда намунавий ва арзон уй-жойлар қуриш кўламини жорий йилга нисбатан 1,5 баробар кўпайтириш бўйича аниқ режалар ишлаб чиқилган.

Яна бир муҳим масала — **хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатлари фаолиятини** тубдан қайта қўриб чиқиш зарур. Бу борада янги тузилган вазирлик — Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги ташаббус кўрсатиб ишлаши керак.

Янги йилда кўпгина аҳоли пунктларида, аввало, Қорақалпоғистон Республикаси, Хоразм, Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Сурхондарё ва Сирдарё вилоятларида аҳолини тоза ичимлик суви ва канализация хизматлари билан таъминлаш лойиҳалари амалга оширилади. Шу тариха худудларда яшаётган 580 мингга яқин аҳоли тоза ичимлик суви билан таъминланади.

Хурматли мажлис қатнашчилари!

2018 йилда янги йўллар барпо этиш, транспорт-логистика инфратузилмасини янада ривожлантириш, кўрсатилаётган хизматлар сифатини ошириш бўйича қуйидаги ишларни режалаштирганимиз:

Биринчидан, 180 километр узунликдаги темир йўлларни қайта тиклаш ва 200 километрдан ортиқ темир йўлларни электрлаштириш;

Иккинчидан, Тошкент — Урганч — Хива тезйорар поезди ва Тошкент — Самарқанд — Бухоро — Урганч — Хива туристик поезди ҳаракатини йўлга қўйиш, Тошкент Жанубий вокзали ҳамда Хива янги вокзални фойдаланишга топшириш;

Учинчидан, Бухоро — Мискин ва Қарши — Қитоб темир йўл йўналишларини электрлаштириш ва Шахрисабз билан Бирлаштирадиган янги темир йўл тармогини қуриш;

Тўртинчидан, Тошкент шаҳрида Сергели ва Юнусобод метро йўналишлари, пойтахтимиз атрофидagi катта ҳалқа йўл бўйлаб ҳаракат қиладиган ер усти метроси қуриш борасидаги ишларни жадаллаштириш;

Бешинчидан, сифатли хизмат кўрсатиш имконини берадиган замонавий инфратузилмалар барпо этиш орқали автомобиль йўллари ва темир йўл йўналишларида йирик транзит хабларини ташкил этиш.

Кейинги йилларда муҳим стратегик тармоқ — **аэрокосмик технологияларни** сунъий йўлдош орқали иқтисодиётимизнинг етакчи соҳа ва тармоқларига жорий этишга, афсуски, биз етарлича эътибор бермадик. Замонавий тараққиётнинг муҳим шарти ва омили бўлган ушбу

соҳани ривожлантириш мақсадида давлат-хусусий шериклик асосидаги лойиҳаларни амалга оширишга хорижий инвесторларни жалб қилган ҳолда, миллий космик инфратузилмаларимизни яратишимиз керак. Ушбу йўналишга дахлдор бўлган илмий-тадқиқот институтларини такомиллаштириш ва уларнинг салоҳиятини мустаҳкамлаш зарур.

Биз аэрокосмик фаолият борасида алоҳида давлат органини ташкил этиб, бу соҳани ривожлантириш билан боғлиқ вазифаларни комплекс равишда ҳал этишимиз керак.

IV. Ижтимоий соҳани ривожлантириш бўйича устувор йўналишлар

Мухтарам парламент аъзолари! Хурматли вилоят ва туман Кенгашлари депутатлари!

Биз илгор хорижий тажриба асосида аҳолининг муносиб ҳаёт даражаси учун зарур бўлган даромадларни аниқлаш бўйича "истеъмоол саватчаси" тушунчасини қонунчиликда мустаҳкамлаш ва уни амалда таъминлаш механизмларини яратишимиз лозим.

Айни вақтда аҳолининг реал даромадлари, иш ҳақи, стипендия, пенсия ва ижтимоий нафақаларни босқичма-босқич ошириш бўйича ҳам амалий чоралар кўрилади.

Инсон саломатлигини муҳофаза қилиш борасида сўнгги вақтда олиб бораётган ишларимизга қарамасдан, афсуски, жойларда кўплаб муаммолар ҳамон сақланиб қолмоқда. Ана шуларни ҳисобга олиб, худудлар аҳолиси учун қулай бўлган, сифатли ва замонавий тиббий ёрдам кўрсатиш, касалликларни барвақт аниқлаш бўйича бошлаган ишларимизни изчил давом эттирамиз. Бу борада масофадан туриб профилактика қилишни таъминлайдиган "Ақлли тиббиёт" ва "Ягона тиббий ахборот маркази" концепцияларини ўз шароитимизга мослаштириб татбиқ этишимиз керак.

Айни вақтда хусусий тиббиётни жадал ривожлантириш учун хорижий инвесторларни жалб этиш ва чет эллик мутахассислар мамлакатимизда доимий фаолият юритишини таъминлашга қаратилган ишларни янада кучайтирамиз.

Ҳеч кимга сир эмас, аҳолини дори-дармон билан таъминлаш одамларни қийнаётган долзарб муаммолардан биридир. Бу масалани ҳал этиш мақсадида яқин вақт ичида аҳолини арзон ва сифатли дори воситалари билан таъминлайдиган 2 мингга ижтимоий дорихона қурилиб, ишга туширилади.

Она ва бола саломатлигини асрашда муҳим омил бўлган скрининг марказлари фаолиятини тубдан қайта қўриб чиқишни бугун ҳаётнинг ўзи талаб этмоқда. 2018 йилда 46 та туман ва шахар тиббиёт бирлашмаси негизига туманлараро перинатал марказлар ташкил этилади. Улар замонавий тиббиёт ускуналари, юқори малакали кадрлар билан таъминланади. Тиббиёт фани ютуқларидан самарали фойдаланган ҳолда, қишлоқ врачлик пунктларида касалликларни барвақт аниқлаш ва уларнинг олдини олиш бўйича замонавий диагностика лабораторияларини ташкил этиш кўзда тутилмоқда.

Аҳолини телекоммуникация хизматлари билан тўлиқ қамраб олиш мақсадида узок туманларда 2 минг километр оптик тоғнали алоқа тизимлари қуриш, Интернет ўтказувчанлигини 2,5 баробар ошириш ва 4 мингдан ортиқ таянч мобиль алоқа станциясини ишга тушириш кўзда тутилмоқда. Мазкур чора-тадбирлар натижасида 600 дан зиёд аҳоли пункти Интернет ва мобиль алоқа билан таъминланади.

Аҳолининг маданий ҳордиқ чиқариши ва бўш вақтини мазмунли ўтказишга қаратилган чора-тадбирлар ишлаб чиқилади ва амалга оширилади.

Маданий мерос объектларини ишончли қўриқлаш ва улардан оқилона фойдаланиш тизимини такомиллаштириш мақсадида Археологик тадқиқотларни қўллаб-қувватлаш ва археологик топилмаларни сақлаш дастурини ҳам қабул қилиш лозим.

Шу билан бирга, илм-фан, маданият, санъат ва адабиёт соҳаларида сидқидилдан хизмат қилаётган юртдошларимизни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш, жумладан, уларнинг уй-жой, ижтимоий ва тиббий шароитларини яхшилаш, гонорарлар миқдорини ошириш, ёш истеъдод эгаларининг салоҳиятини юзага чиқариш бўйича қабул қилган барча қарорларимизнинг ижроси албатта

таъминланади.

Нега деганда, ҳақиқий олимпик, ҳақиқий ижодкорлик — бу игна билан қудуқ қазибдек машаққатли иш. Бунин билган одам билади, билмаган билиб олиши зарур.

Жисмоний тарбия ва спорт соҳасининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш бўйича келгуси йилда кенг кўламли ишлар кўзда тутилмоқда. Жумладан, Нукус шаҳрида Олимпия ва миллий спорт турларига ихтисослаштирилган олий спорт маҳорати мактаби, Урганчда "Ёшлик" спорт мажмуаси, Тошкент, Андижон, Самарқанд, Бухоро шаҳарларида универсал спорт комплекслари, Қарши шаҳрида спорт-соғломлаштириш мажмуаси, кўп тармоқли ёпиқ сузиш ҳавзаси барпо этилади.

Азиз дўстлар!

Биз ёш авлодни ҳар томонлама соғлом ва баркамол этиб тарбиялаш борасидаги ишларимизни янги босқичга кўтариш мақсадида "Ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисида"ги қонунни янги таҳрирда қабул қилдик. Шу асосда янги ҳаёда ёндашувлар ҳаётга фаол жорий этилмоқда.

Ёшлар ҳақида гап кетганда, мен доим бир нарсани ўйлайман. Мана, бугунги кунда қанча-қанча ёшларимиз чет элларда таълим олмоқда, меҳнат қилмоқда. Албатта, уларнинг орасида ўз йўлини топиб, бегона юртда ҳеч қимдан кам бўлмай яшаётганлари ҳам кўп. Лекин Ватан соғинчи ҳар қандай одамни ҳам қийнайди. Шунинг учун улар билан доимий алоқа ўрнатиш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, юртимизга қайтиш истагида бўлганларни қўллаб-қувватлаш бўйича ишларни кучайтиришимиз зарур.

Шу мақсадда **Ўзбекистон ёшлари халқаро ассоциациясини** тузиш ва унинг самарали фаолият юритиши учун тегишли шароит яратиб беришимиз керак. Ёшларимиз хориждаги тенгдошлари билан илм-фан, маданият, тадбиркорлик, спорт ва бошқа соҳаларда фаол мулоқотда бўлишлари мақсадга мувофиқ. Бу уларнинг ўз салоҳиятини дунё миқёсида намойён этишлари учун катта имконият яратади. Шунинг учун келгуси йили Самарқанд шаҳрида **Марказий Осиё ёшлари форумини** ўтказиш кўзда тутилмоқда.

Жорий йилда олиб борган ислохотларимизнинг энг муҳим натижаларидан бири — бу, ҳеч шубҳасиз, мамлакатимизда болалар меҳнати ва мажбурий меҳнатга бутунлай чек қўйилгани бўлди. Бундай ижобий ўзгаришлар Халқаро меҳнат ташкилоти ва бошқа тузилмалар томонидан эътироф этилгани эътиборга лойиқ, албатта.

Биз бундан буён ҳам инглиз тили ва бошқа хорижий тилларни чуқур ўқитиш масаласига устувор аҳамият қаратамиз. Шу билан бирга, биз учун зарур бўлган мутахассисликлар бўйича таълим олиш ва кадрлар малакасини ошириш ишларини кенг кўлаmda йўлга қўямиз.

Бу ҳақда сўз юритганда, айтиш лозимки, биз улуг боболаримизнинг муносиб давомчилари бўладиган етук инсонларни тарбиялаш масаласига, афсуски, етарлича аҳамият бермадик. Ҳолбуки, интеллектуал ва маданий салоҳиятнинг қандай ноёб бойлик экани, нодир талант эгаларини тарбиялаб камолга етказиш ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканини унуттишга ҳаққимиз йўқ. Ривожланган мамлакатлар бугунги юксак тараққиёт даражасига айнан шунинг ҳисобидан етгани — бу ҳам ҳақиқат.

Минг афсуски, мамлакатимизда катта илмий салоҳиятга эга бўлган айрим олимлар, истеъдодли ёшлар ўртасида хорижий давлатларга кетиб қолмиш ҳолатлари ҳам йўқ эмас. Қанча-қанча ўзбек йигитлари, ўзбек қизлари бугун чет эллардаги йирик компания ва банкларда, нуфузли университетлар, халқаро ташкилотларда катта-катта лавозимларда хизмат қилмоқда. Мен шахсан ўзим хорижий мамлакатларга сафарларим чоғида ўнлаб ана шундай ватандошларимиз билан учрашиб, мулоқотда бўлдим.

Чет эллардаги юртдошларимизга консуллик хизматлари ва бошқа хизматлар кўрсатиш, уларнинг юртимизга бемалол келиб-кетиши, мамлакатимизни тараққиёт этиришида иштирок этишлари учун зарур шароитлар яратилмоқда. Биз бу ишларни келгусида янада кенгайтирамиз.

Шу муносабат билан **чет элларда яшаётган ва ишлаётган ватандошла-**

римиз билан ўзаро ҳамкорлик соҳасида давлат сиёсати концепциясини ишлаб чиқишни тақлиф этаман.

V. Хавфсизлик, миллатлараро тоғувлик ва диний бағрикенгликни таъминлаш ҳамда ташқи сиёсат соҳасидаги устувор йўналишлар

Мухтарам депутат ва сенаторлар! Барчамизга аёнки, жаҳонда кескин иқтисодий рақобат, ахборот хуружлари, террористик таҳдидлар тобора кучайиб бормоқда. Дунёнинг турли жойларида, айниқса, Яқин Шарқ минтақасида қонли тўқнашув ва низолар давом этмоқда. Минг афсуски, бундай нотинч кескинлик ўчоқлари қамайиш ўрнига кўпайиб бормоқда.

Ана шундай таҳликали вазиятни ҳисобга олган ҳолда, биз юртимизда тинчлик-осойишталикни мустаҳкамлаш, турли хавф-хатарларга қарши курашиш бўйича фаолиятимизни ҳар томонлама кучайтиришимиз шарт. Бу — замон талаби.

Аввало, шу йўналишда шаклланган тизим самарадорлигини янада оширишимиз, айниқса, диний масалалар билан бевосита шугулланадиган ҳоким ўринбосарлари, мутасадди ташкилотлар масъулиятини янада кучайтиришимиз зарур. Хусусан, маҳалла раислари, профилактика инспекторлари, имом-хатиблар, диний-ахлоқий масалалар бўйича маслаҳатчилар, ёшлар, хотин-қизлар ташкилотлари фаоллари — барча-барчамиз биргаликда иш олиб боришимиз лозим.

Ишни ана шундай ташкил этсак, ҳар биримиз бу масалага бефарқ бўлмасдан, ўз боламизни, ўз уйимиз, ўз маҳалламизни ўзимиз асрайдиган бўлсак, мен ишонман, бундай бало-қазолар ҳаётимиздан албатта йироқ бўлади.

Биз диний экстремизм ғоялари таъсирга адашиб тушиб қолган фуқароларни ижтимоий реабилитация қилиш, уларни соғлом ҳаётга қайтариш бўйича ишларни янада такомиллаштирамиз.

Ахборот ресурслари орқали тарқатилган бузғунчи ғояларнинг олдини олиш мақсадида ҳуқуқий муҳофаза қилиш органлари тарихида алоҳида бўлинмалар ташкил этиш зарур.

Жамиятимизда диний конфессиялар ўртасида ҳамжихатлик ва фуқаролар тоғувлигини мустаҳкамлашни биз бундан буён ҳам энг долзарб ва эзгу вазифамиз деб биламиз. Шу мақсадда мамлакатимиздаги диний ташкилотлар фаолиятини такомиллаштириш бўйича зарур чора-тадбирлар кўрилади.

Хурматли мажлис иштирокчилари!

Шу ўринда яна бир муҳим масала — мамлакатимиз **мудофаа тизимининг** ташкилий тузилмаси, унинг ҳарбий-жанговар ҳолати, аскар ва офицерларнинг маънавий ва руҳий тайёргарлик даражаси бугунги тез ўзгараётган давр талабларидан ортда қолаётганини қайд этиш лозим.

Ўтган қисқа даврда миллий армиямизни ислоҳ қилиш бўйича аниқ чора-тадбирлар қабул қилиниб, Қуrolли Кучларимиз қиёфасини тубдан ўзгартириш жараёни бошланди. Ҳарбий соҳадаги ислохотларимизнинг самарасини ошириш мақсадида янгидан қабул қилинаётган Мудофаа доктринасимухим роль ўйнайди. Ушбу доктрина Ўзбекистон ташқи сиёсатининг очиклиги таъминини, яқин кўшнлар билан дўстона ва амалий муносабатларни ривожлантиришни ифода этади. Унда давлатимиз мустақиллиги ва суверенитетини мустаҳкамлаш устувор вазифа сифатида аниқ белгиланган.

Мамлакатимиз геостратегик жойлашувининг ўзига ҳослиги, шунингдек, минтақада вуқудга келаётган ҳарбий-сиёсий ҳолатни ҳисобга олган ҳолда, Қуrolли Кучлар бирлашмаларининг вазифа ва тузилмалари қайта қўриб чиқилди. Миллий гвардия барпо этилди, армияни янги қуrol-аслаҳа ва замонавий ҳарбий техника билан таъминлаш бўйича комплекс чора-тадбирлар амалга оширилмоқда. Мудофаа саноати бўйича давлат кўмитаси тузилди. Ҳарбий кадрлар тайёрлаш соҳасида олиб борилаётган тизимли ўзгаришлар асосида Қуrolли Кучлар академиясининг фаолияти тубдан қайта ташкил этилди.

Ҳарбий хизматчилар, уларнинг оилалари ва фахрийларни ижтимоий ҳимоя қилиш бўйича салмоқли ишлар амалга оширилмоқда. Бу ҳақда гапирганда, 2017 йилда ҳарбий хизматчилар учун 56 та кўп қаватли уй барпо этилганини

ва бу ишлар келгуси йилда янада катта ҳажмда давом эттирилишини таъкидлаш жоиз.

Айни пайтда мудофаа соҳасида олдимизда янги ва муҳим вазифалар турганини барчамиз яхши тушунамиз. Аввало, Миллий хавфсизлик концепцияси ҳамда Мудофаа доктринасининг самарали ва ўз вақтида амалга оширилишини таъминлаш бўйича ҳали кўп иш қилишимиз керак.

Давлатимизнинг мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш, армиямизнинг жанговар қудрати ва салоҳиятини ошириш ҳам энг муҳим вазифаларимиздан бири ҳисобланади. Қуrolли Кучларни замонавий қуrol-аслаҳа ва ҳарбий техникалар билан таъминлаш учун **Мудофаа-саноат комплексини шакллантириш ва ривожлантириш давлат дастури**ни қабул қилишимиз зарур.

Мамлакатимизда қабул қилинган Ҳаракатлар стратегиясига мувофиқ, биз ташқи сиёсат соҳасида барча узоқ ва яқин давлатлар, аввало, қўшни мамлакатлар, халқаро ташкилотлар билан дўстона ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик алоқаларини ҳар томонлама ривожлантириш сиёсатини изчил давом эттирамиз.

Биз Ўзбекистон Республикасининг хорижий давлатлар, халқаро ташкилотлар ва халқаро молия институтлари билан сиёсий, савдо-иқтисодий, маданий-гуманитар соҳаларда тузилган шартнома ва келишувларни ўз вақтида, тўлиқ ва сифатли бажариш бўйича барча зарур чора-тадбирларни кўрамиз.

Фурсатдан фойдаланиб, мамлакатимизда амалга оширилаётган ислохотларни қўллаб-қувватлаб, бизга хайрихоҳ бўлиб келаётган халқаро ташкилотлар вакилларига, хорижий давлатларнинг мухтарам элчилигига самимий миннатдорчилик билдиришга руҳсат этгайсиз.

Хурматли дўстлар!

Бугун сизларнинг эътиборингизга тақдим этилган ушбу Мурожаатномада баён қилинган режа ва лойиҳалар, ҳеч шубҳасиз, мамлакатимиз тараққиётини, халқимиз фаровонлигини янги, янада юксак босқичга кўтаришга хизмат қилади.

Айни вақтда барчамиз яхши тушунамизки, бу устувор йўналишларни тўлиқ ва самарали амалга ошириш учун тегишли ҳуқуқий асос ва механизмларни яратиб зарур.

Шу муносабат билан Бош вазир А.Арипов, Давлат маслаҳатчилари У.Исмоилов, О.Муродов, Хавфсизлик кенгаши котиби В.Махмудовга барча давлат ва ҳўжаали амалга ошириш учун тегишли ҳуқуқий асос ва механизмларни яратиб зарур.

Шу муносабат билан Бош вазир А.Арипов, Давлат маслаҳатчилари У.Исмоилов, О.Муродов, Хавфсизлик кенгаши котиби В.Махмудовга барча давлат ва ҳўжаали амалга ошириш учун тегишли ҳуқуқий асос ва механизмларни яратиб зарур.

Шу муносабат билан Бош вазир А.Арипов, Давлат маслаҳатчилари У.Исмоилов, О.Муродов, Хавфсизлик кенгаши котиби В.Махмудовга барча давлат ва ҳўжаали амалга ошириш учун тегишли ҳуқуқий асос ва механизмларни яратиб зарур.

Шу муносабат билан Бош вазир А.Арипов, Давлат маслаҳатчилари У.Исмоилов, О.Муродов, Хавфсизлик кенгаши котиби В.Махмудовга барча давлат ва ҳўжаали амалга ошириш учун тегишли ҳуқуқий асос ва механизмларни яратиб зарур.

Шу муносабат билан Бош вазир А.Арипов, Давлат маслаҳатчилари У.Исмоилов, О.Муродов, Хавфсизлик кенгаши котиби В.Махмудовга барча давлат ва ҳўжаали амалга ошириш учун тегишли ҳуқуқий асос ва механизмларни яратиб зарур.

Шу муносабат билан Бош вазир А.Арипов, Давлат маслаҳатчилари У.Исмоилов, О.Муродов, Хавфсизлик кенгаши котиби В.Махмудовга барча давлат ва ҳўжаали амалга ошириш учун тегишли ҳуқуқий асос ва механизмларни яратиб зарур.

ПРЕЗИДЕНТИМИЗ МУРОЖААТНОМАСИ ХАЛҚИМИЗ УЧУН УНУТИЛМАС ТАРИХИЙ ВОҚЕА БЎЛДИ

(Боши 1-саҳифада)
Қисқа муддат ичида Ўзбекистон ижодкорларини қўллаб-қувватлаш "Илҳом" жамоат фондиди, шунингдек, "Дўстлар клублари"нинг ташкил этилиши ва улар ўз атрофида қўллаб-қувватлов эгаларини жамлаш олдидан бугун қувониб айтасан эрийди. Шу билан бирга, пойтахтимизда муҳташам Адиллар хибони, Ўзбекистон уюшмасининг янги биноси, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда улуг адибларимиз номлари билан аталган ижод мактабларининг барпо этилиши ёш иштирокчиларини тарбиялаш, уларнинг юқори чўққиларини забт этишига пухта заминдир.

Буни узоққа бормасдан, ўзимнинг ҳаётим мисолида айтиб берай. Мен шундай жаннатонанд юртининг бахтли аёлимман. Негаки, ишлашга имкон яратилган мамлакатда ёниб яшаш, қалб қўрини бериб ишлаш бахти менга насиб этганидан қувончимни сўз билан ифода этолмайман.

Бугун Президентимиз раҳнамоларида амалга оширилган эзу ишлар барчамизга куч бахш этмоқда. Ўзим ҳам ижодкор сифатида "Ёш муҳбирлар", "Истиқлол гўнаҳлари" тўғрисидаги ташкил этиб, ёш ижодкорларни жамлаш ва йўл-йўриқлар кўрсатишим ҳам шундан. Тўғрақ аълолари мактабимиз фаолияти, ўқувчи-ёшларимиз эришган муваффақиятлари ҳақидаги мақолаларини туманимиздаги "Чинос ҳаёти" газетасида мунтазам эълон қилимоқда.

Хусниддин АБДУКАРИМОВ, Чилонзор туманидаги "Бўрижар" жомъе масжиди имом-хатиби:

— Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев Олий Мажлис Сенати ва Қонунчилик палатаси аъзоларига Мурожаатномада диний мавзуга алоҳида эътибор қаратди.

АҚШдаги "The Washington Times" газетасида чоп этилган Л.Тод Вуднинг "Ўзбекистон диний баркиренглик қарор топган юрт" сарлавҳали мақоласида ислом динининг моҳиятини тушуниш учун Ўзбекистонга бориш керак дейилган эди. Бу фикрда ҳар томонлама асос бор. Чунки истиқлол шарофати билан юртимизда дунёвий ва диний илмларни ўрганиш, уларнинг мазмун-моҳиятини янада тадқиқ этишга кенг имкониятлар очилди.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев ижтимоий барқарорлиқни таъминлаш, муқаддас динимизнинг софлигини асраш, динимиз тарихи, улуг аломатлари ва азиз-авлиёларимиз меросини ўрганиш ҳамда тарғиб этишга алоҳида аҳамият қаратмоқда. Ҳадисшунос аллома Исо Термизийнинг Сурхондарё вилояти Шеробод туманидаги мангу оромгоҳида илмий марказ барпо этилгани, Бухорода Баҳоуддин Нақшбанд ҳазратларининг қадимжолари, Тошкентда Имом Термизий номидаги масжид ва Сузук ота мақбараси каби қадимжоларга бўлган эътибор ислом динининг асл моҳияти эзгулик, фақат эзгулик эканидан далolatдир.

Давлатимиз раҳбари ўз Мурожаатномасида буюк алломаларимиз софлиги мажмуалари қошида ҳадисшунослик, муслмон ҳукушунослиги, тасаввуф, калом ва ақида илми каби диний-маърифий йўналишларни ўрганиш бўйича мактаблар ташкил этилганини таъкидлади. Мазкур мактаблар ўрта асрларда етишиб чиққан минглаб олиму уламолар, мутафаккир ва шоирлар, авлиёлар қолдирган илмий ва диний меросни ўрганишга хизмат қилади.

Умида ТЕСАБОВЕВА, Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси директори ўринбосари:

— Президентимизнинг Олий Мажлис

Сенати ва Қонунчилик палатаси аъзоларига Мурожаатномаси барчамизда катта қизиқиш уйғотди. Мурожаат чоғида давлатимиз раҳбари ҳозирги кунда мамлакатимиз китоб фондларида 100 мингдан зиёд қўлёзма асарлар сақланаётгани ва улар шу кунга қадар тўлиқ ўрганилмаганини таъкидлади.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси йигирма саккиз мингдан ортиқ нодир ва ноёб фонд билан нафақат Ўзбекистонда, балки Марказий Осиё минтақасида алоҳида нуфузга эга шундай масканлардан ҳисобланади. Бу ерда асраб-авайланаётган XIII-XIX асрларда Мовароуннаҳр, Хуросон, Туркистон заминидан битилган қўлёзма ва тошбосмалар, XVII-XVIII асрларда Ғарбий Европада чоп этилган китоблар шулар жумласидандир.

Таъкидлаш кераки, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг китоб махсуслотларини нашр этиш ва тарқатиш тизимини ривожлантириш, китоб мутлоаси ва китобхонлик маданиятини ошириш ҳамда тарғиб этиш бўйича комплекс чора-тадбирлар дастури тўғрисидаги қарори аҳоли ва ёшларнинг китобга бўлган меҳрини ошириш, мамлакатнинг ўртасида илмий-маърифий алоқаларни мустаҳкамлаш, кутубхоналар фондиди замон талаби даражасида сақлаш, илмий ва бадиий меросни келгуси авлодга етказишда муҳим ҳужжат бўлди.

Кутубхонамизда 2017 йилнинг илк кунларидан бу борадаги ислохотлар ижроси доирасида қўллаб-тадбирлар ташкил этилмоқда. Хусусан, яқинда Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий кутубхонаси ва Корнелий Кекелидзе номидаги Грузия Миллий қўлёзмалар маркази ўртасида ўзаро ҳамкорлик меморандумининг имзоланиши кутубхона ва фонд ишини такомиллаштириш, таъриб аламлиш, миллий меросни ўрганишга хизмат қилади. Эътиборли жиҳати, бу учрашувда Ўзбекистон Миллий кутубхонасига улуг мутафаккир Алишер Навоийнинг Грузия Миллий қўлёзмалар марказида сақланаётган қўлёзмаларидан фотонусхалар тақдим этилди.

Президентимиз халқимизга қилган ўз мурожаатида таъкидлаганидек, биз дунё аҳлини ҳайратга соладиган ноёб илмий-маънавий меросга эга бўлган халқимиз!

Гулчехра ҲАМИДОВА, Олмасор туманидаги "Пахта" маҳалла фуқаролар йиғинининг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчиси:

— Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев Олий Мажлис Сенати ва Қонунчилик палатаси аъзоларига Мурожаатномасида аёллар муаммоларига алоҳида эътибор қаратди.

Туман хотин-қизлар кўмиталари раислари ҳали ўзининг ишини бажаролмаяпти, тушунмаяпти, оддий аёлларимизнинг дардини билолмаяпти, деб ҳақли равишда танқид остига олди.

Аёллар орасида ўз жонига қасд қилиш муаммоси долзарбдигича қолётгани ҳаммамизга маълум. Шундай экан Хотин-қизлар кўмитаси нега жим? Улар муаммонинг олдини олиш бўйича нима иш қилаяпти? Нимага бундай бўлди, ким айбдор, дея бонг уриши керак улар, деди Президентимиз.

Давлатимиз раҳбарининг бу оташин сўзлари шу юртда яшаётган ҳар бир инсонни ўйлантиргани, огоҳ бўлишга, масалага жиддийроқ қарашга ундагани аниқ. Шахсан мен бу сўзларни телевизор орқали эшитиб, ҳаяжонга тушдим.

Бу муаммо кеча ёки бугун пайдо бўлган эмас. Хотин-қизлар масаласида йиллар давомида йўл қўйиб келинган камчиликлар туфайли шундай иллат юзга чиқди. Аёлларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, бандлигини таъминлаш, турмуш шароитини яхшилашга қўмлаш шотин-қизлар кўмиталари, маҳалла фаоллари фаолиятининг асосий мезони бўлиши керак.

Негаки, ўзбек аёли бугун бахтли яшашга ҳақли. Маҳалла фаоллари ҳар бир хонадонга кириб, аёлларнинг дарду ташвишларини тингласа, уларга яхши яшашда қўмақдош бўлса, бундай муаммоларга ўз-ўзидан барҳам берилади.

Бу борада маҳалламизда анчагина ишларни режалаштирганмиз. Ойларлар билан ўтказайтган сўхбатларимизда аёлларнинг аҳолидан бохабар бўлишга, муаммосини аниқлаб, бартаф этишга эътибор қаратаямиз. Натижада жорий йилда фуқаролар йиғинимизда ажримлар сони кескин камайди, хотин-қизлар ва воёга етмаганлар ўртасида бирорта ҳам жиноят содир этилмади.

Президентимизнинг Олий Мажлис Сенати ва Қонунчилик палатаси аъзоларига Мурожаатномасида бу борада билдирган фикрлари бизни ўз ишимизга янада масъулият билан ёндашишга ундайди.

Малоҳат МУМИНОВА, ўй бекаси:

— Шу пайтгача кўпчилик қатори мен ҳам болам бочада вақтида овқатланиб, вақтида ухласа бўлди, деб ҳисоблардим. Чунки моддий-техник базаси ғариб бўлиб қолган мактабгача таълим муассасасидан, бунинг устига жуда ҳам машошга ишлайтган тарбиячилардан ортиқ нимами ҳам кутардим.

Энди фикрим ўзгарди. Президентимиз бошчилигида фарзандларимиз тарбиясида энг асосий бўгин ҳисобланган мактабгача таълим тизимининг жамиятимиз ҳаётидаги катта ўрни ва аҳамияти эътиборга олинди. Мактабгача таълим вазирлигининг ташкил этилгани, соҳа ривожини ўқиб борилаётган ишлар натижаси бунга сабаб бўлди. Бугунги кунда кичик ёшдаги фарзандим Яшнороб туманидаги 405-мактабгача таълим муассасасига боради. Йил бошидан буён мана шу бочада ҳам ижобий ўзгаришлар кўп бўлди. Машгулот хоналари таъмирланди. Эски сантехника анжомлари янгисига алмаштирилди. Мени энг қувонтиргани эса машгулотларга олий маълумотли мутахассисларнинг жалб этилгани бўлди.

Натижа даровс билинди. Илгари бор-майман, деб хархаша қиладиган болам, боча деса югради. Машгулотлар унинг теварак-атрофга қизиқишини ошириб, билимга меҳрини уйғотмоқда. Расм чизишга, пластилиндан ҳар хил шакллари ясашга уста бўлиб қолган. Нутқи ҳам равон, боча орасидан эшитган эрталарини бизга айтиб чарчамайди. Ранглар, мева ва сабзавотлар, ҳатто ҳайвонларнинг ҳам инглизи ва русча номларини билиб олган. Биз оналар Президентимизни дуо қиламиз!

Васила ФАЙЗИЕВА, Ўзбекистон давлат санъат музейи директори:

— Янги 2018 йил оstonасида туриб-

миз. Катта орзу-истаклар билан кутилаётган янги йил олдида, албатта, ҳар биримиз ўтган даврни сарҳисоб қиламиз.

Шу маънода айтганидан бўлсак, 2017 йил халқимиз учун тарихий воқеаларга бой бўлди. Президентимиз Шавкат Мирзиёев барча соҳаларда бошлаб берган янги ислохотлар ижросини таъминлашда халқимизнинг фаол иштирокига гувоҳ бўлдик. Бунда маданий-гуманитар йўналишлар ривожини маданият, санъат, адабиёт ва оммавий ахборот воситалари соҳаларига доир қабул қилинган 12 та муҳим ҳужжат ижроси билан боғлиқ.

Бу жараёнда биргина санъат соҳасини олайлик. Қўқон шаҳар мусикали драма театри, Хоразм вилояти мусикали драма театри, Жиззах вилояти мусикали драма театрининг катта маблағ ҳисобидан реконструкция қилиниши, Ўзбекистон давлат санъат ва маданият институтининг Фарғона минтақавий филиали ташкил этилиши каби эзу ишлар аҳолининг санъатдан завқ олиб яшашига, ёшларнинг санъат соҳасидаги билимини, маънавиятини мустаҳкамлаш йўлидаги яна бир катта қўлайликдир.

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2017 йил 31 майдаги "Маданият ва санъат соҳасини янада ривожлантириш ва такомиллаштиришга доир чора-тадбирлар тўғрисидаги" қарори мамлакатимиз музейлари қаторида қадимги Кушон давлати, Вархашдаги Бухороқуддлар, Қувадаги буддавийлик абадхонаси, Афросиёб ва Ахсикентдаги археологик қазилма ишларида топилган ноёб буюмлар каби 98 мингдан ортиқ ашё ва коллекцияни ўзида муҳажасан этган Ўзбекистон давлат санъат музейи моддий-техник базасини янада мустаҳкамлаш ҳамда замонавий шарт-шароитлар яратишга кенг йўл очиб берди.

Бугун биз яна бир янги воқеаниг шохиди бўлдик. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев телевидение орқали жонли эфирда Олий Мажлис Сенати ва Қонунчилик палатаси аъзоларига Мурожаатнома тақдим қилди. Унда давлатимиз раҳбари халқ манфиати ва фаровон ҳаёти йўлида амалга оширилган ишлар натижаси, унинг мазмун-моҳияти ҳақида батафсил маълумот берди. Бу Мурожаат янги ислохотлар ташаббускори бўлган Президентимизга нисбатан юртдошларимизнинг юксак ишончини янада оширди.

Фарахат ПАЛИМОВ, Ибройим Юсупов номидаги ихтисослаштирилган мактаб-интернат директори, Нукус шаҳри:

— Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг биринчи марта мамлакатимиз парламенти – Олий Мажлиси Мурожаатномасида иқтисодий ёшларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларнинг ўз истеъдод ва салоҳиятини юзга чиқариш доимий эътибор қаратиш, айниқса, адабиётга, маънавиятга улкан эътибор қаратиш, ижодкорларга ҳурмат-эҳтиром, ўсиб келаётган ёш авлодга меҳр ва ғамхўрлик қўрсатиш зарурлигини алоҳида таъкидлади.

Бу бизга ҳам ўз ишимизга янада масъулият билан ёндашишга ундайди.

Президентимиз жорий йил 21 январь кунин Нукус шаҳрида Қорақалпоғистон ва Ўзбекистон халқ шоири Ибройим Юсупов номидаги ихтисослаштирилган мактаб-

интернат бунёд этиш, мактаб олдида шоир ҳайкалини ўрнатиш, босмахона ташкил қилиш бўйича топшириқлар берган эди. Қисқа фурсатда уч қаватли замонавий, барча шароитларга эга улкан эи маскани барпо этилди.

Давлатимиз раҳбари 15-16 декабрь кунлари Қорақалпоғистон Республикасига ташрифи чоғида мактаб-интернатимиз фаолияти, ўқувчиларга яратилган шароитлар билан яқиндан танишган, ўқитувчи ва ўқувчилар, қорақалпоғистонлик адиблар билан учрашган эди.

Учрашув чоғида Президентимизнинг бу ерни маънавият масканига айлантириш, атоқли шоир ва ёзувчиларимиз ижодини халқимизга ва бутун дунёга тараннум этиш, ўқувчи ёшлар ўртасида ижодий танловлар ўтказиш, жамиятда китобсеварлик муҳитини шакллантириш, айниқса, ёшларни китобга қайтариш зарурлигини айтиб ўтди. Мактаб ўқувчиларига автобус соғва қилди.

Президентимиз билан учрашув ўқувчиларимиз ҳаётида бир умр эсда қоландиган, уларни янада чуқур билим олишга, ижод қилишга, ўзини намоён этишга даъват қиладиган тарихий воқеа бўлди.

Маънавият 216 ўқувчига мўлжалланган. Ўқувчилар учун кенг ва ёруғ синфхоналар, юз ўринли ётоқхона, дарслик, турли адабиётлар ва бадиий китоблар билан таъминланган кутубхона, интернет тармоғига уланган замонавий компьютерлар билан жиҳозланган синфхона, спорт зали, кимё ва физика лабораториялари, ошхона фаолият қуртмоқда.

Мактабимизга болаларни бешинчи синфдан қабул қиламиз. Бу йил шаҳар, туман ва энг чекка овуллардан 5-10 синфда ўқийдиган энг иқтидорли ўқувчиларни тест синовлари асосида саралаб олдиқ. Мактабимизда ўттиздан зиёд педагог ўқитувчи ўқувчиларга дарс бермоқда. Ўқувчиларимиз дарслардан ташқари, турли тўғрақларда фаол қатнашади. Айниқса, тил ва адабиётга қизиқувчи, қалами бор ўғил-қизлар кўп. Улар билан эл суйган адиблар, шоир-ёзувчилар, санъаткорлар иштирокида маънавий-маърифий учрашувлар мунтазам ташкил этилади. "Азый" журналинини чоп этишни йўлга қўйдик. "Азый изборлари" танловини ўтказдик.

Буларнинг барчаси мамлакатимизда ёшларни маънан баркамол инсонлар қилиб тарбиялаш, уларнинг келгусида буюк аждоҳларимизга муносиб авлод бўлиб воёга етишишни таъминлашга қаратилган эътиборидан далolatдир.

Давронбек МАХСУДОВ, Тошкент ислом университети Ислам цивилизациясини ўрганиш ISESCO кафедраси мудири:

— Президентимиз Олий Мажлис Сенати ва Қонунчилик палатаси аъзоларига Мурожаатномасида турли ёт гоа ва таҳдидларга қарши маърифат билан курашишдек устувор вазифага алоҳида тўхтади.

Дарҳақиқат, жаҳон саҳнида ахборот ҳурурлиги тобора авж олаётган бир пайтда фуқароларимизнинг онгу тафаккурини диний-экстремистик таъжовулардан асраш, диний баркиренглик ва миллатлараро тўтувчиликни таъминлаш масаласи ҳар қачонгидан-да муҳим аҳамиятга эга.

Сир эмас, бугун муқаддас динимизни сохталаштириш йўли билан турли бузғун-

чиликлар содир этилмоқда. Шу маънода, соф ислом маърифатини тарғиб қилишда давлат, жамоат ва диний ташкилотлар ўртасидаги ҳамкорлиқни мустаҳкамлашнинг ҳаётининг ўзи тақозо этмоқда.

Президентимиз қайд этганидек, эзгулик, меҳр-оқибат ва ҳамжихатлик йўлидаги бирлашиш ислом динининг асл моҳиятини очиб беришга хизмат қилиб, одамлар дунёқарашига терроризм, экстремизм ва диний ақидпарастликка муросасиз курашни шакллантириш имконини беради.

Юртимиз заминидан етишиб чиққан мутафаккирлар, олиму уламолар қолдирган маънавий мерос бутун инсоният учун бебаҳо мулк ҳисобланади. Таассуфки, бу нодир асарлар ҳали тўлиқ ўрганилмаган. Ваҳоланки, ушбу китобларда бугунги даврнинг долзарб муаммоларига аниқ жавоб топиш мумкин. Ана шундай бебаҳо бойликка эга халқ орасидан ақидпараст, диний оқимларга берилган қимсаларнинг чиқиши ҳақиқатан ҳам адолатдан эмаслигини теран англамоқдамиз.

Шу боис Президентимизнинг ушбу йўналишдаги ташаббуслари қўтилган натижаларни бериши учун биргаликда ҳаракат қилишимиз керак. Шундагина аҳоли ўртасида бузғунчи ғоялар таъсирига тушиб қолиш ҳолатларининг олдини олиш бўйича таъсирчан натижаларга эришишамиз.

Қумар БЕГНИЯЗОВА, "Yoshlar ovozi" ва "Молодежь Узбекистана" газеталари махсус муҳбири, Суффия номидаги давлат муқофоти соҳибаси, "Йилнинг энг фаол журналисти – 2017" танловини ғолиби:

— Сўз – мўъжиза. Биргина сўз инсонга қувонч бағишлайди, бир сўз дилни ҳуфтон қилади. Жамиятга тўғри, ҳаққоний сўзни айтга олиш ҳар бир қалам аҳлининг, биз журналистларнинг ҳам асосий бурчимиздир.

Бугун мамлакатимизда 1 минг 500 дан зиёд оммавий ахборот воситаси фаолият қўрсатмоқда. 21 аср жадал ахборотлашувида бу қўрсаткич ҳали етарли эмасдек, назаримизда.

Президентимиз 2017 йилда амалга оширилган асосий ишлар якуни ва Ўзбекистон Республикасини 2018 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг энг устувор йўналишларига бағишланган Мурожаатномасида оммавий ахборот воситалари соҳасини янада ривожлантиришга оид тавсия ва тақлифларини билдириб ўтди. Соҳага юқори малакали кадрлар зарурлигини алоҳида таъкидлади.

Афсуски, бундай кенг қўламли вазифани бир жойда марказлаштирган ҳолда ҳал этадиган таянч олий ўқув юрти мамлакатимизда мавжуд эмас, деди Шавкат Мирзиёев. Бу кўпчилик журналистларнинг дилидаги гаплар эди. Чунки мамлакатимизда етиги учта олий таълим муассасасидагина журналистика мутахассислиги мавжуд. Олий таълим юртининг етарли мутахассисларни жамиятга етказиб берилаётганлиги туфайли кўпчилик оммавий ахборот воситаларида, ташкилотларнинг ахборот хизматларида бошқа соҳа вакиллари фаолият қўрсатаётди. Бу ахборот маконида турли камчилик ва муаммоларни юзга келтирмоқда.

Давлатимиз раҳбари ўз Мурожаатномасида Журналистика ва оммавий коммуникация воситалари университетини ташкил этиш зарурлигини қайд этди. Бу тақлиф келгусида етуқ журналистларни тайёрлаш ва ахборот бозорини янгиликлар билан тўлдириш имконини беришига ишонамиз.

ЎЗА

Сурхондарё вилояти

САНГАРДАК ЯНГИ МАҲАЛЛА ГУЗАРИ

Мамлакатимиздаги бугунги улкан эврилишлар даврида Сурхон воҳаси замонавий ва кўркам қиёфа касб этмоқда. Худудда олиб борилаётган улкан бунёдкорлик ишлари аҳоли турмуш фаровонлигини таъминлашга хизмат қиялпти.

Вилоят марказидан қарийб икки юз километр масофада жойлашган Саросиё туманининг "Сангардак" маҳалла фуқаролар йиғинида янги маҳалла гузари бийосининг тантанали очилиш маросими бўлиб ўтди. Замонавий лойиҳа асосида бунёд этилган мажмуанинг фойдаланишга топширилиши ҳудуд аҳли учун катта соғва бўлди.

Ўзига хос шодийнага айланиб кетган маросимда давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, меҳнат фахрийлари, нуруний отахону онахонлар, маҳалла фаоллари ҳамда кенг жамоатчилик вакиллари ишти-

роқ этди. Маросимда сўз олганлар воҳанинг янада гуллаб-яшнаётгани, мамлакатимизда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ташкилий асосларини шакллантириш, давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари билан ҳамкорлиқни янада мустаҳкамлаш ҳамда нуфузини оширишга алоҳида эътибор қаратилаётганини таъкидладилар.

3300 нафардан зиёд аҳоли истиқомат қилаётган "Сангардак" МФЙ худудида қад ростилаган яхлит бир мажмуа шаклидаги янги маскан маҳалла идораси, профликтика

инспектори хизмат хонаси, музей, кутубхона, ахборот-ресурс маркази, тикунчилик цехи, савдо ва бошқа маъиший хизмат қўрсатиш шохбачаларини ўз ичига олган. Бундан ташқари, 300 ўринга мўлжалланган тўй ва бошқа маросимлар учун тантаналар саройи ҳам маҳалла аҳли ихтиёрига топширилди.

Тадбирда иштирок этган давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари шу кўни худуддаги 16-мактабда ўқувчилар учун яратилган шароитлар билан танишди. Шунингдек, янги қуриб битказилган минифутбол майдончаси худуд ёшлари учун алоҳида соғва бўлди.

Маросимда Сурхондарё вилояти ҳокими Э.Турдимов иштирок этди.

Сухроб ЗИЁДУЛЛАЕВ

МАМЛАКАТ ТАРАҚҚИЁТИНИНГ МУҲИМ КАФОЛАТИ

Асосий Қомусимизда инсон, унинг ҳаёти, эркинлиги, шаъни, қадр-қиммати ва бошқа дахлсиз ҳуқуқлари олий қадрият эканлиги мустаҳкамлаб қўйилган. Бу ҳар томонлама кучли, ривожланган, эркин, ҳуқуқий демократик давлат қуришнинг асосий омили саналади.

Агар Ўзбекистоннинг инсон ҳуқуқларини таъминлашга оид етимишдан ортиқ халқаро шартномаларга қўшилганини, жумладан, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (Омбудсман), Инсон ҳуқуқлари бўйича миллий марказ, прокуратура, адлия, ички ишлар органларини ўз ичига олган миллий қонунчилик тизими фаолият олиб бораётганини, шунингдек, 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасининг ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясининг ижроси юзасидан суд ҳокимиятининг чинакам мустақиллиги ва эркинлигини таъминлаш, одил судловнинг сифати ва шаффофлигини ошириш, "Хабас корпус" институтини қўллашнинг кенгайтириш назарда тутувчи элликдан ортиқ қонун ҳужжатлари қабул қилинганини ҳисобга оладиган бўлсак, мамлакатимизда инсон ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга ва муносиб ҳимоя қилишга қаратилган ишлар қўламини янада яққолроқ намоён бўлади.

Эндиликда суд тизимини тубдан ислох қилишга қаратилган ишлар ўзининг самарасини бера бошлади. Жумладан, жиноят содир этишда айбланаётган шахсонни айби судда аниқ бўлмагунча қадар у айбдор ҳисобланмаслиги тўғрисидаги конституциявий нормаларни амалда таъминлашга эътибор қўйилди. Шунингдек, ягона суд амалиётини таъминлаш учун Ўзбекистон Республикаси Олий суди ва Олий ҳўжалик суди бирлаштирилди. Судьяларни танлаш ва лавозимларга тайинлашда ноқонуний аралашувларнинг олдини олиш, очик, ошкора ва муқобил танлов тизимини яратиш мақсадида Судьялар олий кенгаши тасвир этилди. Жаҳон таърибаси чуқур ўрганилган ҳолда давлатимиз тарихида биринчи марта судья лавозимига мўддатсиз тайинлаш амалиёти жорий қилинди. Шу асосда судьяларнинг фуқаролар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўйича мустақиллигининг кафолатлари қўчайтирилди. Судья адолатли ҳукм чиқариши учун аввало халқини, унинг ҳаётини, дарду ташвишларини яхши билиши ке-

рақ. Ана шу ислохотларнинг мантйқий давоми сифатида маъмурий судлар фаолияти йўлга қўйилди. Эндиликда фуқароларимизнинг ҳақ-ҳуқуқлари давлат идоралари томонидан бузилса, улар ҳар бир туман ва шаҳарда тузилган ма

Қорақалпоғистон Республикаси

ФУҚАРОЛАР ЙИГИНИГА ПРЕЗИДЕНТ СОВҒАСИ ТОПШИРИЛДИ

Кўнғирот тумани ҳокимлигида тумандаги «Қорақалпоғистон» посёлка фуқаролар йиғинига Президент совғаси – «Нексия» автомашинасини топшириш маросими бўлиб ўтди.

Унда сўзга чиққанлар Президентимиз раҳнамолигида мамлакатимизда маҳалла институтининг нуфузини ошириш, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг жамиятдаги ўрни ва ролини кучайтириш, уларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш борасида амалга оширилаётган кенг қўлмали ишларга тўхталишди.

– Давлатимиз раҳбари-

нинг Нукус шаҳридан 450, туман марказидан 350 километр узоқда яшаб, меҳнат қилаётган юртдошларимизга кўрсатган ғамхўрлиги ва эътибори учун чексиз миннатдорлик билдираман, – дейди посёлка фуқаролар йиғини раиси Қутли Қўшимбетова. – Қорақалпоғистон Республикаси фаоллари учрашувида Президентимиз билан суҳбатлашиш бахтига му-

яссар бўлдим. Меҳнатимиз муносиб баҳоланиб, «Нексия» автомашинаси билан тақдирландик. Худудимизда айти пайтда саккиз миллат вакилларида иборат 3200 нафардан зиёд аҳоли ҳам-жihatликда яшаб, меҳнат қилиб келмоқда. Ўғил-қизларимиз 2 та мактабгача таълим муассасаси, 2 та умумтаълим мактаби ҳамда Кўнғирот нефть ва газ саноати

касб-хунар коллежи филиалида таълим-тарбия олишмоқда. Қишлоқ шифокорлик пункти, темирйўлчилар амбулаторияси аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш йўлида хизмат қилмоқда. Янги турар жойлар, болалар майдончалари қурилиб, деҳқон бозори, савдо, умумий овқатланиш ҳамда маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари фаолият олиб бораётир. Қувонарлиси, худудимизда биронта ҳам оғир жиноят юз бермади. Халқимизнинг яшаш шароити йилдан-йилга яхшиланиб, келажакка бўлган ишончи мустаҳкамланиб бормоқда.

Чиндан ҳам, энг чекка худуддаги посёлка фуқаролар йиғинига кўрсатилган юксак эътибор Президентимизнинг шу йил январь ойида Оролбўйига ташириш чоғида билдирган: «Бундан буён ҳар бир туман ва шаҳарга, керак бўлса, чекка-чекка қишлоқ ва овулларгача кириб борамиз. У ерда истиқомат қилаётган одамларнинг дардини эшитамиз, муаммоларини ҳал қилишга қаратилган дастурлар ишлаб чиқамиз ва ижросини қатъий назоратга оламиз», деган фикрининг амалдаги ифодаси бўлди.

Давуд АБИДУЛЛАЕВ,
«Qishloq hayoti» мухбири.

Реклама

Qishloq Qurilish Bank

Барча юртдошларимизни кириб келаётган
Янги - 2018 йил билан самимий
муборакбод этади.

Сизларга мустаҳкам соғлиқ,
бахт-саодат, тинчлик ва хотиржамлик
тилаб, қуйидаги омонат
турларини таклиф этади:

Миллий валютада:

Кафолат

Маблағлар 3 ойдан 12 ойгача бўлган
муддатга қабул қилинади.

Ҳисобланган фоизлар
капитализация қилиб борилади
ва омонат муддати тугагандан
сўнг тўлаб берилади.

Хорижий валютада:

Капитал

Маблағлар 12 ой
муддатга қабул қилинади.

Ушбу омонатга ҳисобланган
фоизлар ҳар ой
якунида омонатчининг талаби
асосида тўлаб берилади.

Сизнинг омонатларингиз Фуқароларнинг банклардаги
омонатларини кафолатлаш фонди томонидан кафолатланади!

Мурожаат учун: (+99871) 150-72-58, 150-39-93.

«Қишлоқ қурилиш банк» - фаровон ҳаётингиз хизматида!

www.qqb.uz

Хизматлар лицензияланган.

QISHLOQ HAYOTI

МУАССИСАЛАР:
Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси
Аграрно-техник комплекси
таркибидagi ҳамда шу тармоқда
дахлдор вазирлик ва идоралар.

Бош муҳаррир ЧОРИ ЛАТИПОВ

ТАХРИР ҲАЙЪАТИ: Зойир МИРЗАЕВ, Баҳодир ЮСУПОВ, Бақриддин ЗАРИПОВ,
Шухрат ТЕСАЕВ, Муҳаммадjon ТОШБОЛТАЕВ, Абдурашул АБДУЛЛАЕВ,
Ботир СУЛАЙМОНОВ, Маҳмуд ТОИР, Ҳабиб ТЕМИРОВ (Бош муҳаррир ўринбосари),
Анвар ҚУЛМУРОДОВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Шодиёр ЙЎЛДОШЕВ (Масъул котиб).

Телефонлар: Қабулхона – 236-26-50, Котибият – 236-26-47,
Аграр масалалар бўлими – 233-76-78, Маънавият ва маърифат бўлими – 236-26-35,
Ижтимоий-сиёсий ва ҳуқуқий масалалар бўлими – 236-26-49,
Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими – 233-76-78, Факс – 233-44-43, 233-09-93.

Реклама ва эълонлар: 236-26-50, 233-28-04.
web sayt: www.qishloqhayoti.uz e-mail: info@qishloqhayoti.uz

Худудлардаги мухбирлар:
Қорақалпоғистон Республикаси – (+99890) 582-62-04

Вилоятлар:
Андижон – (+99893) 630-73-03;
Бухоро – (+99891) 401-28-58;
Жиззах – (+99893) 940-10-78;
Навоий – (+99891) 332-50-59;
Наманган – (+99893) 948-53-86;
Фарона – (+99890) 407-76-03;
Самарқанд – (+99893) 994-57-08;
Сирдарё – (+99894) 188-23-60;
Сурхондарё – (+99890) 844-44-11;
Тошкент – (+99890) 978-39-58;
Хоразм – (+99897) 790-47-51;
Қашқадарё – (+99891) 635-08-03.

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан
2009 йил 13 февралда
№ 0020-рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Буюртма Г-1213, ҳажми 2 босма табоқ.

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

Манилими: 100000, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Газета таҳририятининг ўзида компьютерда терилди ва
дизайнер Марк ЮСУПОВ томонидан саҳифаланди.

13902 нусxada чоп этилди.

НАШР ИНДЕКСИ – 144

Босишга топшириш вақти: 21.00

Босишга топширилди: 02.15

ISSN 2010-7021

Навбатчи муҳаррир:
С.ЗИЕДУЛЛАЕВ
Мусаххих:
Д.КОМИЛЖОНОВА